

GRŴP LLANDRILLO MENAI

ADRODDIAD BLYNYDDOL A DATGANIADAU ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017

Cynnwys	Rhif y Dudalen
Adroddiad Blynyddol	3
Datganiad ynghylch Llywodraethu Corfforaethol a Rheoli Mewnol	9
Datganiad ynghylch Cyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth	12
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Gorfforaeth Grŵp Llandrillo Menai	13
Datganiadau Cyfunol ynghylch Incwm Cynhwysfawr	14
Datganiadau Cyfunol a Cholegol ynghylch Newidiadau i Gronfeydd	15
Mantolenni	16
Datganiad Cyfunol ynghylch Incwm Cynhwysfawr	17
Nodiadau i gyd-fynd â'r Datganiadau Ariannol	18

GRŴP LLANDRILLO MENAI

Adroddiad Blynyddol

Cyflwyno aelodau Bwrdd Corfforaeth Grŵp Llandrillo Menai (y Grŵp) eu hadroddiad, a'r datganiadau ariannol a archwiliwyd, am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017.

1. Statws Cyfreithiol

Sefydlwyd y Gorfforaeth yn unol â Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 i'r diben o redeg Grŵp Llandrillo Menai (y Gorfforaeth). I ddibenion Deddf Elusennau 2011, mae'r Grŵp yn elusen a eithriwyd.

2. Cenhadaeth

Cenhadaeth Grŵp Llandrillo Menai, fel y'i nodir yn y cynllun strategol, yw:

"Ysbrydoli llwyddiant drwy gynnig addysg a hyfforddiant rhagorol"

Dyma'r nodau strategol sy'n ategu'r genhadaeth hon:

- 1 – Sicrhau llwyddiant rhagorol i'n myfyrwyr
- 2 – Cefnogi anghenion cyflogwyr o ran sgiliau yn economi ffyniannus Gogledd Cymru
- 3 – Darparu cyfleoedd addysg a hyfforddiant drwy bartneriaethau a rhwydweithiau effeithiol
- 4 – Bod yn sefydliad cynaliadwy sy'n sefydlog yn ariannol

3. Dangosyddion Perfformiad

3.1. Y Ddarpariaeth

Nod y Grŵp yw diwallu anghenion addysgol siroedd Môn, Conwy, Dinbych a Gwynedd drwy ddarparu cyfleoedd addysgol a hyfforddiant o safon uchel. Yn ystod 2016/17, rhoddodd y Grŵp addysg i 15,241 o fyfyrwyr Addysg Bellach (5,646 ar gyrsiau llawn amser a 9,595 ar gyrsiau rhan-amser), 1,497 o fyfyrwyr Addysg Uwch (559 llawn amser a 938 rhan-amser) a 2,630 o fyfyrwyr drwy contract dysgu seiliedig ar waith y Grŵp (oll yn rhan-amser). Yn ogystal, addysgwyd 2,684 ar raglenni dysgu penodol (i ddiwydiant yn aml) nas ariannwyd gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r Grŵp wedi cyrraedd y targed a osododd Llywodraeth Cymru mewn perthynas â chyllido Addysg Bellach yn 2016/17.

3.2. Rhagoriaeth

Dyma oedd canlyniadau'r Grŵp yn yr arolygiadau diwethaf:

Addysg Bellach	Da, gyda rhagolygon ar gyfer gwella, Rhagorol
Dysgu Seiliedig ar Waith	Da, gyda rhagolygon ar gyfer gwella, Rhagorol
Addysg Uwch *	Dim angen gwneud newidiadau hanfodol na newidiadau a ystyrir yn fuddiol
*Yn wahanol i arolygiadau ESTYN, nid yw arolygiadau'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch yn dynodi gradd. Yn lle hynny, gwneir awgrymiadau ar sut i wella arferion, gan eu categoreiddio'n newidiadau hanfodol, buddiol neu ddymunol.	

Cynhaliodd Estyn arolygiad o'r ddarpariaeth Addysg Bellach yn 2016/17 gan ddod i'r casgliadau allweddol a ganlyn:

- Mae darpariaeth y Grŵp yn cynnig dilyniant da iawn i ddysgwyr
- Mae'r Grŵp yn cynnig amrediad helaeth ac eang o ddarpariaethau cyfwrng Cymraeg a dwyieithog
- Mae'r Grŵp yn cefnogi iechyd a lles ei ddysgwyr yn dda; mae'r dysgwyr yn elwa ar wasanaethau cefnogi a chwmsela eang sy'n cael eu darparu gan y Grŵp a chan asiantaethau allanol arbenigol
- Mae'r Grŵp wedi sefydlu ethos cadarnhaol cryf ac yn darparu amgylchedd croesawgar a chynhwysol lle mae mwyafrif helaeth y dysgwyr yn teimlo'n ddiogel a'u bod yn cael cefnogaeth dda
- Mae arweinyddiaeth y Prif Weithredwr yn rhagorol; mae rheolwyr a staff ar bob lefel yn gefnogol iawn i'r Grŵp ac wedi ymroi i'w brif nodau ac amcanion
- Mae uwch reolwyr yn dangos penderfyniad ac uchelgais yn eu hawydd i wella agweddau allweddol ar waith y Grŵp
- Mae'r Corff Llywodraethu'n hynod effeithiol ac yn cynnig ystod eang o sgiliau a gwybodaeth sy'n cael eu defnyddio'n dda i gefnogi'r Prif Weithredwr yn ogystal â'i herio'n gryf ac effeithiol
- Mae gan y Grŵp bartneriaethau cryf ac effeithiol ag amrediad eang o sefydliadau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol er mwyn gwella sgiliau a chyfleoedd cyflogaeth i ddysgwyr ar draws y rhanbarth

GRŴP LLANDRILLO MENAI

Adroddiad Blynyddol

Yn yr arolygiad diweddaraf ar y Dysgu Seiliedig ar Waith, daethpwyd i'r casgliad fod "y cyfraddau y mae dysgwyr yn cyflawni eu fframweithiau cymhwyster llawn armynt yn dda at ei gilydd. Dengys data nas gwiriwyd bod cyfraddau cyrhaeddiad yn parhau i wella ar draws bron pob maes rhaglen. Mae dysgwyr yn mwynhau eu dysgu ac yn teimlo'n ddiogel yn eu hamgylcheddau hyfforddi. Mae ansawdd yr addysgu, yr hyfforddi a'r asesu yn dda ar y cyfan, a cheir ambell enghraifft o arfer ragorol. At ei gilydd, mae ansawdd y gofal, y cymorth a'r arweiniad yn dda a chaiff dysgwyr eu cynorthwyo'n dda i'w helpu i ddatblygu eu haddysg a'u medrau cyflogadwyedd. Gall dysgwyr fanteisio ar ystod eang iawn o raglenni hyfforddi ac adnoddau a chyfleusterau da i ragorol ar gyfer hyfforddiant yn y gwaith ac i ffrwd o'r gwaith. Mae uwch reolwyr yn darparu cyfeiriad strategol effeithiol ac yn gosod targedau o ran darparu dysgu seiliedig ar waith".

I ategu'r adroddiadau arolygu a'r setiau data, cafwyd sawl enghraifft o lwyddiannau ymhlith ein staff a'n myfyrwyr:

- Enillodd Ruth Lloyd, sy'n trin gwallt ac yn brentis yng Ngholeg Menai, fedal efydd ym mhencampwriaethau WorldSkills UK a gynhaliwyd yn Birmingham.
- Cipiodd tri o fyfyrwyr Arlwygo a Lletygarwch y Grŵp, sef Courtney Jones, Amy Gughrill ac Elijah French-Belfield un fedal arian a dwy fedal efydd yn y Great Hospitality Show a gynhaliwyd yn yr NEC yn Birmingham.
- Enillodd Tom Cochran, sy'n astudio yn Y Rhyll, fedal aur yn y categori Trwsio Cyrff Cerbydau yng Nghystadleuaeth Sgiliau Cymru. Cafodd Llion Hughes, o Gaernarfon, fedal Arian yn yr un gystadleuaeth a sicrhodd myfyrwyr o Grŵp Llandrillo Menai ddwy fedal efydd yn y digwyddiad.
- Llwyddodd hyfforddeion o'r Grŵp i gipio 5 medal aur, 5 medal arian a 3 medal efydd mewn cystadleuaeth sgiliau adeiladu a drefnwyd i Gymru gyfan gan y CITB.
- Enillodd myfyrwyr o Adran Celfyddydau Creadigol Coleg Llandrillo fedal efydd yn y categori Printio mewn cystadleuaeth ddylunio ryngwladol a gynhaliwyd yn Los Angeles.
- Enillodd myfyrwyr sy'n astudio Celfyddydau Perfformio yng Ngholeg Menai ddwy wobwr yn seremoni wobrwyo 'It's My Shout' a gynhaliwyd yn Stadiwm y Mileniwm yng Nghaerdydd. Enwyd Naomi Crane yn "Actores Orau" a Cian Williams yn "Rhedwr Ar-set Gorau".

3.4 Cyllid

Y sbardun y tu ôl i strategaeth ariannol y Grŵp yw:

- Cwricwlwm effeithiol a chydlynol a chynllunio ariannol a seiliwyd ar strategaethau cenedlaethol a blaenoriaethau diwydiannau lleol a'r gymuned
- Rheoli cyllid a llunio adroddiadau sy'n rhoi darlun clir o berfformiad cyffredinol y Grŵp, gan ddatganoli cyfrifoldebau am gyllidebau i feysydd a ddiffiniwyd yn glir
- Cynnal sefyllfa gadarn o ran Arian ac Asedau Net er mwyn galluogi'r Grŵp i ariannu ei weithrediadau dydd i ddydd a buddsoddi yn ei ddyfodol
- Rheoli cyllid a risgiau'n effeithiol er mwyn sicrhau na chaiff adnoddau'r Grŵp eu camddefnyddio
- Egyddor o sicrhau Gwerth am Arian sy'n sail i benderfyniadau a wneir ledled y sefydliad
- Dulliau priodol i werthuso buddsoddiadau

Mae'r tabl isod yn dangos sut y cysonwyd y canlyniad diffygiol am y flwyddyn â gwerth cyn llog, treth, dibrisio ac amorteiddio (EBITDA) y sector Addysg Bellach, gan dynnu eitemau eithriadol a llog a dibrisiant, gwariant ac incwm. Dengys hyn, er bod cyfanswm y diffyg wedi lleihau yn ystod y flwyddyn, fod y gwarged EBITDA net, mewn gwirionedd, wedi gostwng. Y prif resymau dros y gostyngiad hwn yw lleihad mewn ffioedd dysgu ac incwm arall ynghyd â chynnydd o dros £1m mewn costau staffio oherwydd codiadau yn y gyfradd gyfrannu at bensiynau, cyflwyno ardoll brentisiaethau a chynnydd mewn costau byw a graddfeydd cyflog cynyddrannol.

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
(Diffyg)/Gwarged am y flwyddyn	(2,262)	(2,618)
Addasiad i'r incwm eithriadol	(1,169)	1,338
Eitem o wariant eithriadol	629	442
Gwarged yn sgil gwaredu asedau sefydlog	(686)	-
Dibrisiant	4,541	4,192
Rhyddhau Grantiau Cyfalaf Gohiriedig	(2,924)	(2,340)
Llog Derbyniadwy	(38)	(57)
Llog Taladwy	103	152
FRS102 – Costau staffio	1,783	1,054
FRS102 – Costau llogau	783	856
EBITDA'r sector AB	760	3,019

Mae'r addasiad i'r incwm eithriadol yn cyfeirio at y ddarpariaeth adfachu sy'n gysylltiedig â chyllid AB yn 2015/16 ac y rhyddhawyd y rhan fwyaf ohono yn 2016/17.

Mae'r eitem o wariant eithriadol yn ymwneud â chost diswyddiadau gwirfoddol yn y ddwy flynedd ddiwethaf.

Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd £12.4m o arian parod mewn llaw ar adnau tymor byr (2016: £11.5m) ac roedd balansau benthyciadau gan fanciau wedi gostwng i £1.66m (2016: £2.8m). Mae cadw arian yn bwysig gan fod yn rhaid i'r Grŵp gyfrannu at gostau prosiectau cyfalaf yr ymgemerir â hwy ar y cyd â Llywodraeth Cymru. Heb wargedion i gynhyrchu arian, ni fyddai'r Grŵp yn gallu buddsoddi yn ei ystad. Er gwaethaf y diffyg a gofnodwyd, mae'r Grŵp yn dal i gynhyrchu arian, gan alluogi iddo barhau i fuddsoddi mewn gwelliannau cyfalaf er budd dysgwyr.

Prif brosiectau cyfalaf y Grŵp yn 2016/17 oedd cwblhau'r Uned Foch newydd ar fferm Glynllifon, gwella'r ddarpariaeth TGCh ledled y Grŵp ynghyd â phrosiectau cyfalaf cynnal a chadw.

GRŴP LLANDRILLO MENAI

Adroddiad Blynnyddol

4. Partneriaethau a Rhwydweithiau

Rydym wedi sefydlu perthynas ag Awdurdodau Addysg Lleol siroedd Conwy, Dinbych, Môn a Gwynedd. Mae'r Grŵp yn parhau i fod yn bartner gweithgar yn y pedair sir a darpara gyrsiau galwedigaethol 14–16 ac ôl-16 i bob un ohonynt.

Yng nghyswllt Addysg Uwch, mae'r Grŵp yn rhan o grŵp cynllunio rhanbarthol Gogledd a Chanolbarth Cymru ac mae wedi ffurfio partneriaethau arbennig o gryf â Phrifysgol Bangor a Phrifysgol Glyndŵr. Rydym hefyd yn gweithio mewn partneriaeth â Phrifysgol De Cymru, Prifysgol Aberystwyth, UCLan a Phrifysgol Fetropolitan Caerdydd. Mae'r Ganolfan Brifysgol yng Ngholeg Llandrillo, mewn partneriaeth â Phrifysgol Bangor, yn bwynt gwerthu o'r radd flaenaf o safbwynt ein darpariaeth Addysg Uwch, a deil y Grŵp i ganolbwyntio ar gynyddu ei ddarpariaeth Addysg Uwch drwy gyfrwng datblygiadau newydd mewn meysydd fel Prentisiaethau Uwch.

Caiff y cysylltiadau hyn â'r Prifysgolion sy'n bartneriaid i ni effaith gadarnhaol o ran ymateb a bod yn berthnasol i anghenion economi Gogledd Cymru, drwy alluogi myfyrwyr yng Ngogledd Cymru i gael addysg uwch yn nes at adref a/neu at eu gwaith.

Yn ogystal, mae'r Grŵp yn aelod gweithgar o Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, Bwrdd Ymgynghorol Rhaglen yr Ynys Ynni a'r ddau Fwrdd Gwasanaethau Lleol yng Ngogledd Cymru sy'n cynorthwyo i wireddu cenhadaeth y Grŵp o ran ymgysylltu â chyflogwr.

5. Datblygiadau i'r Dyfodol

Mae sefyllfa'r Grŵp parthed ariannu yn parhau'n ansicr ar gyfer y dyfodol. Er i'r grant rheolaidd ar gyfer AB godi ar gyfer 2016/17 a 2017/18, mae costau, yn enwedig costau staffio, yn parhau i gynyddu'n gyflym. Bydd y Grŵp yn parhau i chwilio am ffyrdd eraill o sicrhau cyllid yn y dyfodol. O ran Addysg Uwch, mae'r ddarpariaeth ran-amser wedi tyfu ac mae potensial y gwelir twf pellach yn y maes hwn er nad oes sicrwydd y bydd cyllid grant ar gael yn y dyfodol. Mae gan y Grŵp contract dysgu seiliedig ar waith, gyda Grŵp Llandrillo Menai'n arwain a Hyfforddiant Arfon Dwyfor a Hyfforddiant Gogledd Cymru'n bartneriaid. Cafodd y consortïwm yn gyffredinol drafferth i fodloni gwerth ei contract yn ystod 2016/17, ond yn ôl y rhagolygon, mae pethau'n gwella o ran y ddarpariaeth hon unwaith eto.

Eleni eto, rhoddodd y Grŵp raglen diswyddo gwirfoddol ar waith ac, i gyd-fynd â hynny, ad-drefnwyd yr uwch dîm rheoli. Gyda'r cynnydd mewn costau'n uwch na'r cynnydd mewn cyllid, mae toriadau gwirioneddol mewn cyllid yn debygol o arwain at orfod gwneud penderfyniadau anodd eraill yn y dyfodol. Mae'n debygol y caiff y rhain effaith ar lefel a natur y ddarpariaeth y gall y Grŵp ei chynnig. Mae amodau masnachu'n parhau'n anodd o ran sicrhau incwm nad yw'n dod gan Lywodraeth Cymru gan fod partneriaid eraill dan bwysau ariannol eu hunain. Deil y Grŵp i fynd ar drywydd meysydd twf posibl o ran incwm, gan gynnwys yr Ynys Ynni.

Er gwaethaf yr heriau hyn, mae'r Grŵp yn parhau'n ariannol gadarn, gan sicrhau gwargedion ar weithgareddau cyffredin ynghyd â mantolen a sefyllfa ariannol iach.

Canolbwynt prif wariant cyfalaf y Grŵp yn y tymor byr a'r tymor canol fydd y datblygiadau sy'n gysylltiedig â phrosiect yr Ynys Ynni ar gampws Llangefni ac yn y cyffiniau. Cwblhawyd Canolfan Cefni fis Medi 2017 ac mae datblygiadau eraill, yn cynnwys Academi Beirianeg newydd, yn yr arfaeth ar y safle.

6. Y Risgiau a'r Ansicrwydd Pennaf

Er mwyn gwarchod ei enw da a'i asedau, mae'r Grŵp yn gweithredu system gadarn o ran rheoli risgiau ledled y sefydliad. Ceidw'r Grŵp gofrestr risgiau a adolygir yn gyson drwy gydol y flwyddyn. Yn y gofrestr risgiau, nodir y risgiau allweddol, pa mor debygol yw y bydd y risgiau hynny'n digwydd, eu heffaith posibl a'r camau a gymerwyd/a gymerir i leihau'r risgiau hynny. Defnyddir system sgorio gyson i flaenoriaethu risgiau.

Mae'r rhagolygon economaidd presennol yn parhau'n ansicr. Ar ben hynny, ni wyddwn beth fydd effeithiau penderfyniad y Deyrnas Unedig i adael yr Undeb Ewropeaidd. Gall hyn effeithio ar gyllid y Grŵp yn y dyfodol, naill ai yn sgil lleihad yn y nifer o fyfyrwyr neu yn sgil gofynion effeithlonrwydd mewn perthynas â'n cyllid. Mae'n bosibl y caiff y ddarpariaeth Addysg Bellach lai o gefnogaeth yn y dyfodol ac y bydd hyn yn effeithio ar y gofynion o ran staff a'r ystad.

7. Polisiâu ac Amcanion y Trysorlys

Ystyr rheoli'r trysorlys yw rheoli llif arian y Grŵp ynghyd â'i gyfrifon banc a'i drafodion ar y farchnad arian a'r farchnad gyfalaf; rheoli'n effeithiol y risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hyn; a sicrhau'r perfformiad gorau posibl yn gyson â'r risgiau hynny.

I reoli'r trysorlys, mae gan y Grŵp bolisi neilltuol a lwyddodd i ddiogelu'r sefydliad hwn rhag yr ansefydlogrwydd economaidd a gafwyd yn ddiweddar. Yn benodol, dim ond gyda banciau uchel eu parch yn y Deyrnas Unedig y mae'r Grŵp yn adneuo ei arian.

Yn unol â'r Memorandwm Ariannol a gyhoeddwyd fis Mawrth 2016, gall y Corff Llywodraethu gymeradwyo unrhyw fenthyciad a gymer y sefydliad, gan ystyried iechyd ariannol y Grŵp ar y pryd ac yn y dyfodol. Mae hyn yn wahanol i'r ddeddfwriaeth flaenorol a oedd yn mynnu bod Llywodraeth Cymru'n awdurdodi unrhyw fenthyciad hir dymor.

GRŴP LLANDRILLO MENAI

Adroddiad Blynyddol

8. Trefniadau o ran Tryloywder

Mae'r gorfforaeth yn cynnal ei busnes drwy gyfrwng nifer o bwyllgorau, fel yr eglurir ar dudalen 9. Mae gan bob pwyllgor gylch gorchwyl a gymeradwywyd gan Fwrdd y Llywodraethwyr. Gellir cael cofnodion cyfarfodydd gan:

Y Swyddog Llywodraethu
Grŵp Llandrillo Menai
Ffordd Llandudno
Llandrillo-yn-Rhos
Conwy
LL28 4HZ

9. Perfformiad o ran Talu

Mae'r Ddeddf Talu Dyledion Masnachol yn Hwyr (Llog) 1998, a ddaeth i rym 1 Tachwedd 1998, yn ei gwneud yn ofynnol i golegau, os nad oes cytundeb i'r gwrthwyneb, dalu eu cyflenwyr o fewn 30 diwrnod i naill ai dderbyn y nwyddau neu'r gwasanaethau neu i dderbyn yr anfoneb.

Yn unol â dymuniadau'r Bwrdd, sicrhau'r Grŵp fod telerau talu ffafriol yn cael eu trafod ar gyfer cyflenwyr lleol a chostau teithio myfyrwyr, yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru. Telir o fewn 19 diwrnod (2016: 23 diwrnod). Ni thalodd y Grŵp logau yn sgil talu'n hwyr yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017.

10. Digwyddiadau ers y Fantolen Ddiwethaf

Nid oes digwyddiadau arwyddocaol i'w nodi ers y fantolen ddiwethaf.

11. Cyfle Cyfartal a Chyflugi Pobl Anabl

Mae'r Grŵp yn cydnabod gwerth pob aelod o'i gymuned. Mae'r Grŵp wedi ymrwmo i gynnig gwasanaeth addysgol sy'n rhoi cyfle cyfartal ac a fwriadwyd i fynd i'r afael â gwahaniaethu. Ceisia hyrwyddo cydraddoldeb o ran mynediad, cynhwysiad cymdeithasol, hybu ehangu cyfranogiad a sicrhau cydraddoldeb mewn cyd-destun dwyieithog. Mae'r Grŵp wedi mynd ati i ddatblygu set gynhwysfawr o bolisiau i hybu cydraddoldeb, a thrwy ennil Marc Siartr a Statws Buddsoddwyr mewn Pobl, fe'i cydnabuwyd yn allanol yn gyflogwr sy'n cynnig cyfle cyfartal. Lluniodd y Grŵp ddatganiad ynghylch anabledd, ac mae gan y Grŵp hawl i ddefnyddio'r symbol "Yn gadarn o blaid pobl anabl" yn ei hysbysebion am swyddi, ar ei ffurflenni cais ac yn ei lenyddiaeth recriwtio. Mae'r Grŵp yn meddu ar y symbol "Dwy Dic" – yn gadarn o blaid pobl anabl. Mae'r Grŵp hefyd wedi llunio "Cynllun Iaith Gymraeg" ac mae'n hyrwyddo'r cynllun hwn mewn modd gweithredol.

12. Trethiant

Nid oes raid i'r Grŵp dalu treth gorfforaethol ar ei weithgareddau, ond mae gofyn iddo dalu TAW. I gael rhagor o wybodaeth, darllenwch y polisi cyfrifyddu mewn perthynas â threthiant ar dudalen 21.

13. Datganiad ynghylch Anabledd

Ceisia'r Grŵp gyflawni'r amcanion a nodir yn Neddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd 1995 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddfau Anghenion Addysgol Arbennig ac Anabledd 2001 a 2005.

14. Cynnwys Staff a Myfyrwyr

Ystyria'r Grŵp fod cyfathrebu da'n hanfodol er mwyn rheoli'r colegau. Caiff staff a myfyrwyr eu cynnwys yn llawn ym mhreif bwyllgorau'r Grŵp, ac fe'u cynrychiolir ar Fwrdd y Gorfforaeth. Rhoddir cryn gyhoeddusrwydd i'r Drefn Gwyno a'r Drefn Datrys Anghydfod, ac mae gan y Grŵp 'Siartr Myfyrwyr' a 'Pholisi Chwythu'r Chwiban' sydd wedi ennill eu plwyf.

Caiff y myfyrwyr eu cynnwys yn y broses sicrhau ansawdd ac maent yn rhan o'r timau adolygu cyrsiau. Cynhelir cyfarfodydd rheolaidd gyda staff sy'n ymwneud â rheolaeth gorfforaethol. Cafodd effeithiolrwydd cyffredinol y sefydliad ei gydnabod yn eglur yn yr asesiadau allanol a gynhaliwyd mewn perthynas ag ansawdd.

Parhaodd y Grŵp i ddatblygu TGCh er mwyn gwella'r cyfathrebu a'r dulliau rheoli data ledled y Grŵp, gan eu gwneud hefyd yn rhan annatod o'r addysgu a'r dysgu a gynigia. Yn ogystal, ymatebodd yn gadarnhaol i adborth gan fyfyrwyr, yn enwedig o ran cyflwyno cyfleusterau WiFi gwell yn raddol ledled y Grŵp.

GRŴP LLANDRILLO MENAI

Adroddiad Blynyddol

Cynghorwyr Proffesiynol

Archwilwyr Annibynnol:

PricewaterhouseCoopers LLP

Central Square South
Orchard Street
Newcastle upon Tyne
NE1 3AZ

Archwilwyr Mewnol:

RSM
1 Hollinswood Court
Stafford Park 1
Telford
TF3 3DE

Prif Fancwyr:

Barclays Bank plc.
Corporate Banking Centre
P O Box 3333,
One Snowhill
Snow Hill Queensway,
Birmingham,
B3 2WN

Cyfreithwyr:

Eversheds
1 Sgwâr Callaghan
Caerdydd
CF10 5BT

J W Hughes & Co
27 Stryd Augusta
Llandudno
Conwy
LL30 2AD

15. Aelodau'r Bwrdd

Ad-drefnwyd Bwrdd y Grŵp yn llwyr fis Ebrill 2012 yn dilyn yr uno, gan ffurfio un Bwrdd o'r ddaau Fwrdd blaenorol. Cyflwynwyd strwythur pwyllgorau newydd, gan gynnwys Cyngorau Colegol lleol i ehangu perchenogaeth gweithgareddau'r Grŵp. Sefydlwyd Pwyllgor Cadeiryddion gweithredol i hyrwyddo'r egwyddorion sy'n gysylltiedig â bod yn agored ac yn atebol. Cedwir Cofrestr o Fuddiannau holl aelodau'r Bwrdd.

16. Datgelu Gwybodaeth i Archwilwyr Annibynnol

Cadarnha'r aelodau a oedd yn dal swyddi ar ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad hwn nad oes, hyd y gwyddant, unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad nad yw archwilwyr y Grŵp yn ymwybodol ohoni; ac mae pob aelod wedi cymryd yr holl gamau y dylent fod wedi'u cymryd i ganfod unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad ac i ofalu bod archwilwyr y Grŵp yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Cymeradwywyd gan aelodau'r Gorfporaeth ar

a llofnodwyd ar eu rhan gan:

R Bichan

07 Rhagfyr 2017

Cadeirydd

GRŴP LLANDRILLO MENAI

Adroddiad Blynnyddol

Aelodau

CYFENW:	ENWAU CYNTAF	UCHAFSWM TYMOR:	STATWS Y PENODIAD:	DYDDIAD PENODI / YMDDISWYDDO YN YSTOD Y FLWYDDYN:	Y PWYLLGORAU YR OEDDYNT YN AELODAU OHONYNT:
---------	--------------	-----------------	--------------------	---	---

Bellis	John	4 blynedd x 2		04.12	PCA, PCMS
Bichan (C)	Roy	4 blynedd x 2		04.12	PCA, PC
Billcliff	Andy	4 blynedd x 2		07.14	PAR
Evans	Dafydd	Ex officio	Prif Weithredwr	09.16	PCA, PCMS, PC
Evans	Dilwyn	4 blynedd x 2		04.12	PCA, PC
Halpin	Helen	4 blynedd x 2		04.12	PCMS, PC
Joannou	Lynne	4 blynedd x 2		04.17	PCMS
Jones (IG)	Griff	4 blynedd x 2		04.12	PCA, PC
Jones	Wyn	4 blynedd x 2		04.12 - 04.17	PCMS
Lavin	Peter	4 blynedd x 2		04.12	PAR
McCoy	Justin	4 blynedd x 2	Staff Addysgu	04.12	PCMS
Roberts	Nadine	1 flwyddyn	Swyddog AU	01.17 - 07.17	PCMS
Pugh	Hedd	4 blynedd x 2		04.12	PCA
Pierce- Williams	John	4 blynedd x 2		04.12	PCA
Pryor	Marian	4 blynedd x 2		04.17	PAR
Roberts	Gareth	4 blynedd x 2		04.16 - 04.17	-
Thomas	Alun	4 blynedd x 2		04.12	PCA
Watkin	Derwena	4 blynedd x 2	Aelod staff nad yw'n addysgu	04.16 - 07.17	PCMS
Williams MBE	David	4 blynedd x 2		04.12	PAR, PC
Glyn	Gethin	1 flwyddyn	Llywydd Undeb y Myfyrwyr	09.16 - 07.17	PCMS

Allwedd:

PAR	Y Pwyllgor Archwilio a Risgiau	C	Cadeirydd
PCA	Y Pwyllgor Cyllid ac Adnoddau	IG	Is-gadeirydd
PCMS	Y Pwyllgor Cwricwlwm, Myfyrwyr a Safonau		
PC	Pwyllgor y Cadeiryddion		

GRŴP LLANDRILLO MENAI

DATGANIAD YNGHYLCH LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLI MEWNOL

Mae'r Grŵp wedi ymrwngwyo i arddangos yr arferion gorau ym mhob agwedd ar ei lywodraethu corfforaethol. Mae'r crynodeb hwn yn disgrifio'r modd y dilynodd y Grŵp yr egwyddorion a nodir yn Adran 1 Cod Llywodraethu Corfforaethol y DU, fel y'i cyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol fis Mai 2010. Ei ddiben yw cynorthwyo'r sawl sy'n darllen datganiadau ariannol i ddeall sut y rhoddwyd yr egwyddorion ar waith.

Ym marn y Llywodraethwyr, cydymffurfia'r Grŵp â holl ddarpariaethau priodol y Cod o ran Llywodraethu Da ar gyfer Colegau yng Nghymru (2016) lle maent yn berthnasol i'r Sector Addysg Bellach a lle nad oes arweiniad gan Lywodraeth Cymru yn eu disodli, gan gydymffurfio drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 hyd at ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol.

Bwrdd y Gorrfforaeth

Mae Bwrdd Corfforaeth y Grŵp yn cynnwys aelodau annibynnol yn ogystal chynrychiolwyr o blith y staff a'r myfyrwyr, a Phrif Weithredwr y Grŵp. Mae cyfansoddiad Bwrdd y Gorrfforaeth i'w weld ar dudalen 8. Cyfrifoldeb Bwrdd y Gorrfforaeth yw cynnig barn annibynnol ar faterion sy'n ymwneud â strategaeth, perfformiad, adnoddau a safonau ymddygiad. Mae elfen anweithredol gref ac annibynnol i Fwrdd y Gorrfforaeth, ac nid oes unrhyw unigolyn na grŵp yn rheoli'r broses gwneud penderfyniadau. Ystyria Bwrdd y Gorrfforaeth fod pob un o'i aelodau anweithredol yn annibynnol ar y rheolwyr ac nad oes ganddynt fusnes na pherthynas arall a allai amharu'n sylweddol ar y modd y maent yn defnyddio eu barn annibynnol.

Gall pob llywodraethwr gymryd cyngor proffesiynol annibynnol ar gost y Grŵp er mwyn hyrwyddo eu dyletswyddau ac mae ganddynt hawl i gysylltu â Chlerc Bwrdd y Gorfforaeth, sy'n gyfrifol i Fwrdd y Gorfforaeth am sicrhau y cydymffurfir â'r holl drefnau a rheoliadau perthnasol. Mae penodi, ail werthuso, a diswyddo'r Clerc oll yn faterion i Fwrdd y Gorfforaeth yn ei gyfarwydd.

Gan fod rolau'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr yn wahanol, mae rhaniad clir yn y cyfrifoldebau.

Bydd Bwrdd y Gorfforaeth yn cyfarfod yn ffurfiol bedair gwaith y flwyddyn (a chynhelir Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol a Digwyddiad Cynllunio Strategol yn ogystal) ac mae wedi sefydlu pedwar is-bwyllgor ffurfiol, sef y Pwyllgor Archwilio a Risgiau, y Pwyllgor Cwricwlwm, Myfyrrwyr a Safonau, y Pwyllgor Cyllid ac Adnoddau a Phwyllgor y Cadeiryddion. Mae gan bob is-bwyllgor gylch gorchwyl ffurfiol ac adroddant i Fwrdd y Gorfforaeth.

Dosberthir agendâu, papurau ac adroddiadau i'r llywodraethwyr mewn da bryd cyn cyfarfodydd Bwrdd y Gorfforaeth. Darperir gwybodaeth ar sail ad-hoc.

Caiff Bwrdd y Gorfforaeth wybodaeth reolaidd ac amserol am berfformiad ariannol cyffredinol y Grŵp, ynghyd â gwybodaeth arall am bethau fel perfformiad yn erbyn targedau ariannol, gwariant cyfalaf arfaethedig, materion yn ymwneud ag ansawdd, a materion sy'n gysylltiedig â phersonél, iechyd a diogelwch a'r amgylchedd.

Yn ogystal â'r is-bwyllgorau a nodir uchod, mae 7 Cyngor Colegol Lleol yn adrodd yn uniongyrchol i Fwrdd y Gorfforaeth.

Penodi Aelodau ar Fwrdd y Gorfforaeth

Mae unrhyw benodiadau newydd i'r Gorfforaeth yn fater i'w ystyried gan y Gorfforaeth yn ei chyfarwydd. Bydd Pwyllgor y Cadeiryddion yn cynghori Bwrdd y Gorfforaeth ynghylch recriwtio aelodau newydd, yn ystyried cyfansoddiad a chydbwysedd Bwrdd y Gorfforaeth, ac yn datblygu trefnau ar gyfer hyfforddi, sefydlu a datblygu aelodau Bwrdd y Gorfforaeth.

Yn arferol, penodir aelodau'r Gorfforaeth am gyfnod o bedair blynedd (gellir eu hailthol).

Y Pwyllgor Archwilio a Risgiau

Cyfarfu'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau bedair gwaith yn y flwyddyn 2016/17. Gweithreda'r pwyllgor yn unol â'r cylch gorchwyl ysgrifenedig a gymeradwywyd gan Fwrdd y Gorfforaeth. Mae'n cynnwys pedwar aelod ac un aelod cyfetholedig (ac eithrio Prif Weithredwr y Grŵp a Chadeirydd Bwrdd y Gorfforaeth). Gwahoddir archwilwyr allanol a mewnlol y Grŵp i gyflwyno adroddiadau ac i fynychu'r cyfarfodydd, ac mae ganddynt hawl i gysylltu â'r Pwyllgor i drafod yn annibynnol, heb i reolwyr y Grŵp fod yn bresennol.

Er bod uwch reolwyr yn mynychu cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Risgiau yn ôl y galw, nid ydynt yn aelodau o'r Pwyllgor.

Bydd y Pwyllgor Archwilio a Risgiau hefyd yn cynghori Bwrdd y Gorfforaeth ynghylch penodi archwilwyr mewnlol ac allanol ac ynghylch talu iddynt am waith archwilio a gwaith nad yw'n ymwneud ag archwilio.

Bydd y Pwyllgor yn ystyried ac yn cytuno ar raglen flynyddol yr archwilwyr mewnlol sy'n darparu asesiadau annibynnol ar bob agwedd ar systemau'r Grŵp o ran rheoli mewnlol, rheoli risgiau, rheolyddion a phrosesau llywodraethu. Bydd yr archwilwyr yn cyflwyno adroddiad ar eu canfyddiadau i'r rheolwyr ac i'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau. Y rheolwyr sy'n gyfrifol am weithredu argymhellion archwilio cytunedig ac yn rheolaidd, bydd archwilwyr mewnlol yn cynnal adolygiadau dilynol i sicrhau bod argymhellion o'r fath wedi cael eu rhoi mewn grym.

O dro i dro, bydd y Pwyllgor yn gofyn i'r rheolwyr gyflwyno adroddiadau hunan-archwilio ar agweddau ar system rheoli mewnlol y Grŵp. Bydd y Pwyllgor hefyd yn ystyried adroddiadau perthnasol gan AdAS, y Swyddfa Archwilio Genedlaethol a chyrrff eraill pan fyddant yn effeithio ar fusnes y Grŵp. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau'n monitro cynnydd y rheolwyr o ran gweithredu argymhellion yr archwilwyr.

Pwyllgor y Cadeiryddion

Yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017, cyfarfu Pwyllgor y Cadeiryddion i wneud argymhellion i Fwrdd y Gorfforaeth ynghylch taliadau i ddeiliaid swyddi uwch. Sefydlwyd proses ffurfiol o osod amcanion ar gyfer monitro perfformiad deiliaid swyddi uwch. Mae arolygon annibynnol ynghylch lefelau taliadau cenedlaethol i ddeiliaid swyddi uwch hefyd yn sail i argymhellion y Pwyllgor. Mae manylion y taliadau am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 i'w gweld yn nodyn 7 yn y datganiadau ariannol.

Yn ystod y flwyddyn, cafodd aelodau'r Bwrdd y wybodaeth ddiweddaraf gan PWC am Gyfrifyddu Pensiynau, effaith FRS102 a'r dewisiadau o ran rheoli'r strategaeth bensiynau yn y dyfodol.

GRŴP LLANDRILLO MENAI DATGANIAD YNGHYLCH LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLI MEWNOL Rheoli Mewnol

Cynllunio strategol a rheoli ariannol

Mae'r Grŵp wedi sefydlu proses gynllunio strategol gadarn. Sicrhaf broses hon fod Bwrdd y Gorfforaeth, y Tîm Strategol / yr Uwch Dîm Rheoli a'r Tîm Rheoli'n cael eu cynnwys, ac yr ymgynghorir â'r holl staff, wrth ddatblygu'r cynllun strategol. Bydd Bwrdd y Gorfforaeth yn cymeradwyo'r cynllun strategol terfynol ac yn monitro'r cynnydd o ran cyflawni'r amcanion strategol yn ystod y flwyddyn.

Llunir cyllideb a rhagolygon ariannol y Grŵp ar y cyd â'r cynllun strategol. Bydd y Pwyllgor Adnoddau'n argymhell i Fwrdd y Gorfforaeth gyllidebau refeniw a chyfalaf blynyddol y Grŵp a bydd yn monitro'r perfformiad mewn perthynas â'r cyllidebau a gymeradwywyd. Darperir cyfrifon rheoli misol manwl i ddeiliaid cyllidebau a chaiff y rhain eu hadolygu gan uwch reolwyr. Mae'r Grŵp wedi sefydlu rheoliadau ariannol manwl a lefelau awdurdod dirprwyedig sy'n darparu fframwaith i reoli arian o fewn y Grŵp.

Hyd a lled y cyfrifoldeb

Yn y pen draw, Bwrdd y Gorfforaeth sy'n gyfrifol am system rheoli mewnol y Grŵp ac am adolygu ei heffeithiolrwydd. Fodd bynnag, cynlluniwyd system o'r fath i reoli yn hytrach nag i ddileu'r risg o fethu â chyflawni amcanion y busnes, a sicrwydd rhesymol yn unig, yn hytrach na sicrwydd absoliwt, all system o'r fath ei ddarparu rhag camddatganiad neu golled faterol berthnasol.

Mae Bwrdd y Gorfforaeth wedi dirprwyo i Brif Weithredwr y Grŵp, yn rhinwedd ei swydd fel Swyddog Cyfrifyddu, y cyfrifoldeb o gadw system rheoli mewnol gadarn sy'n gymorth i'r Grŵp gyflawni ei bolisiau, ei nodau a'i amcanion, gan ddiogelu'r cronfeydd cyhoeddus a'r asedau y mae ef yn bersonol gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a neilltuwyd iddo yn y Memorandwm Ariannol rhwng Grŵp Llandrillo Menai a Llywodraeth Cymru. Mae hefyd yn gyfrifol am roi gwybod i Fwrdd y Gorfforaeth am unrhyw wendidau neu ddiffygion materol berthnasol yn y drefn rheoli mewnol.

Diben y system rheoli mewnol

Cynlluniwyd y system rheoli mewnol i reoli risgiau hyd at lefel resymol yn hytrach nag i ddileu pob risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion. Felly, ni all ond darparu sicrwydd o effeithiolrwydd rhesymol, nid effeithiolrwydd absoliwt. Mae'r system rheoli mewnol wedi'i seilio ar broses barhaus a gynlluniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau o ran cyflawni polisiau, nodau ac amcanion y Grŵp, i bwysu a mesur pa mor debygol yw'r risgiau o gael eu gwireddu a'r effaith pe baent yn cael eu gwireddu, ac i'w rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd. Bu'r system rheoli mewnol ar waith yng Ngrŵp Llandrillo Menai drwy'r flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 a hyd dyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol.

Y gallu i ymdrin â risgiau

Mae Bwrdd y Gorfforaeth wedi adolygu'r prif risgiau sy'n wynebu'r Grŵp, ynghyd â'r rheolyddion gweithredu, y rheolyddion ariannol a'r rheolyddion cydymffurfio a roddwyd ar waith i leihau'r risgiau hynny. Mae Bwrdd y Gorfforaeth o'r farn fod proses barhaus, ffurfiol o nodi, gwerthuso a rheoli risgiau sylweddol y Sefydliad wedi bod ar waith drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 a hyd ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol. Adolyga Bwrdd y Gorfforaeth y broses hon yn rheolaidd.

Y fframwaith risgiau a rheoli

Mae'r system rheoli mewnol wedi'i seilio ar fframwaith sy'n darparu gwybodaeth reolaidd ynghylch rheoli, trefnau gweinyddol, yn cynnwys neilltuo dyletswyddau, a system mewn perthynas â dirprwyo ac atebolrwydd. Yn benodol, mae'n cynnwys:

- Systemau cyllidebu cynhwysfawr, ynghyd â chyllideb flynyddol, a adolygir ac a gyntunir gan Fwrdd y Gorfforaeth;
- Adolygiadau rheolaidd gan Fwrdd y Gorfforaeth o adroddiadau cyfnodol a blynyddol, sy'n dangos y perfformiad ariannol yn erbyn y rhagolygon;
- Gosod targedau i fesur perfformiad ariannol a pherfformiadau eraill;
- Canllawiau rheoli buddsoddiadau cyfalaf wedi'u diffinio'n glir; a
- Mabwysiadu disgyblaethau ffurfiol i reoli prosiectau, fel y bo'n briodol.

Mae gan Grŵp Llandrillo Menai wasanaeth archwilio mewnol, sy'n gweithredu yn unol â gofynion AdAS. Mae gwaith y gwasanaeth archwilio mewnol wedi'i seilio ar ddadansoddiad o'r risgiau sy'n wynebu'r Grŵp, a seilir y cynlluniau archwilio mewnol blynyddol ar y dadansoddiad hwnnw. Cadarnheir y dadansoddiad o'r risgiau a'r cynlluniau archwilio mewnol gan Fwrdd y Gorfforaeth ar gymeradwyaeth y Pwyllgor Archwilio a Risgiau. Yn flynyddol, bydd yr archwilywyr mewnol yn cyflwyno adroddiad i Fwrdd y Gorfforaeth ar weithgaredd archwilio mewnol y sefydliad. Mae'r adroddiad yn cynnwys barn annibynnol yr archwiliwr mewnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd system rheoli risgiau, rheolyddion a phrosesau'r Grŵp.

GRŴP LLANDRILLO MENAI DATGANIAD YNGHYLCH LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLI MEWNOL

Adolygu effeithiolrwydd

Fel Swyddog Cyfrifyddu, mae Prif Weithredwr y Grŵp yn gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system rheoli mewnol. Seilir ei adolygiad o effeithiolrwydd y system rheoli mewnol ar:

- waith yr archwilyr mewnol;
- gwaith uwch reolwyr y Grŵp sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli mewnol;
- sylwadau a wnaed gan archwilyr datganiadau ariannol y Grŵp ac archwilyr Llywodraeth Cymru yn eu llythyrau rheoli ac mewn adroddiadau eraill.

Cafodd Prif Weithredwr y Grŵp wybod gan y Pwyllgor Archwilio a Risgiau, sy'n goruchwyllo gwaith yr archwilyr mewnol, beth yw goblygiadau canlyniad ei adolygiad ar effeithiolrwydd y system rheoli mewnol. Mae prosesau ansawdd y Grŵp yn cynnwys cynllun i fynd i'r afael â gwendidau ac i sicrhau bod trefn ar waith i wella'r system yn barhaus.

Derbynia'r Tim Strategol/yr Uwch Dîm Rheoli adroddiadau sy'n nodi'r dangosyddion o ran perfformiad allweddol a risgiau ac ystyria'r materion rheoli posibl a dynnwyd i'w sylw gan y peirianwaith rhybudd cynnar sydd wedi'i ymgorffori yn yr adrannau ac sy'n cael ei atgyfnerthu drwy hyfforddiant codi ymwybyddiaeth a system gofnodi 4Risk y Grŵp. Mae'r Tim Strategol/yr Uwch Dîm Rheoli hefyd yn derbyn adroddiadau rheolaidd, sy'n cynnwys argymhellion ar gyfer gwelliannau, gan yr archwilyr mewnol. Yn y maes hwn, cyfyngir rôl y Pwyllgor Archwilio a Risgiau i adolygiadau lefel uchel o'r trefniadau rheoli mewnol. Mae ystyried risgiau a'r drefn reoli'n eitem reolaidd ar agenda'r Gorfforaeth, a derbynia'r Gorfforaeth adroddiadau ar y rhain gan y Pwyllgor Archwilio a Risgiau. Mae'r pwyslais ar gael y radd berthnasol o sicrwydd ac nid ar adrodd ar eithriadau yn unig. Yn ei gyfarfod a gynhelir fis Tachwedd 2017, bydd Bwrdd y Gorfforaeth yn cynnal asesiad o'r flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 drwy ystyried dogfennau gan y Pwyllgor Archwilio a Risgiau a'r archwiliad mewnol, gan ystyried yr hyn a ddigwyddodd ers 31 Gorffennaf 2017.

Busnes hyfyw

Wedi gwneud ymholiadau priodol, ystyria'r Gorfforaeth fod gan y Grŵp adnoddau digonol i barhau i weithredu hyd y gellir rhagweld. Oherwydd hyn, parheir i baratoi'r datganiadau ariannol ar y sail bod y busnes yn hyfyw.

Cymeradwywyd gan aelodau'r Gorfforaeth ar

a llofnodwyd ar eu rhan gan:

Mr R Bichan

Mr D Evans

Cadeirydd

Prif Weithredwr y Grŵp

7 Rhagfyr 2017

GRŴP LLANDRILLO MENAI

DATGANIAD YNGHYLCH CYFRIFOLDEBAU AELODAU'R GORFFORAETH

Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, mae gofyn i aelodau'r Gorfforaeth (Bwrdd y Llywodraethwyr) gyflwyno adroddiad blynyddol a datganiadau ariannol a archwiliwyd.

Yn unol â thelerau ac amodau'r memorandwm ariannol a gytunwyd rhwng Llywodraeth Cymru, (yr Adran Addysg a Sgiliau (AdAS)) a'r Gorfforaeth, mae gofyn i Fwrdd y Llywodraethwyr, drwy Brif Weithredwr y Grŵp, baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn unol â'r Datganiad ynghylch Arferion a Argymhellir – Cyfrifyddu ar gyfer Sefydliadau Addysg Bellach ac Addysg Uwch, y Cyfarwyddiadau Cyfrifyddu i Sefydliadau Addysg Bellach ar gyfer 2014–15, gan roi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Grŵp a chanlyniadau'r flwyddyn honno.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae gofyn i Fwrdd y Llywodraethwyr:

- ddedol polisiâu cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith mewn modd cyson;
- gwneud dyfarniadau a llunio amcangyfrifon rhesymol a gochelgar;
- datgan a ddilynwyd safonau cyfrifyddu cymwys, yn unol ag unrhyw wriadau materol berthnasol a ddatgelwyd ac a eglurwyd yn y datganiadau ariannol; a
- pharatoi datganiadau ariannol ar sail busnes hyfyw, oni bai ei bod yn amhriodol cymryd y bydd y Coleg yn parhau i weithredu.

Hefyd, mae gofyn i'r Gorfforaeth baratoi Adroddiad Aelodau sy'n disgrifio'r hyn a geisia ei wneud a sut y bwriada wneud hynny, yn cynnwys statws cyfreithiol a gweinyddol y Grŵp.

Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir sy'n dangos, yn rhesymol gywir ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y Grŵp ac sy'n ei alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol wedi'u paratoi'n unol â'r deddfau corffori perthnasol a safonau cyfrifyddu eraill perthnasol. Mae'n gyfrifol yn gyffredinol am gymryd camau sy'n rhesymol agored iddo er mwyn diogelu asedau'r Grŵp ac atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

Cyfrifoldeb Corfforaeth y Grŵp yw cynnal gwefan y Grŵp a chywirdeb y wefan honno; nid yw'r gwaith a wna'r archwilywr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly, nid yw'r archwilywr yn derbyn cyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd mewn perthynas â'r datganiadau ariannol ers eu cyflwyno gyntaf ar y wefan. Gall y deddfau sy'n rheoli cyflwyno a dosbarthu datganiadau ariannol yn y Deyrnas Unedig wahaniaethu i'r deddfau mewn awdurdodaethau eraill.

Mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am sicrhau nad yw cyllid a dderbyniwyd gan AdAS ond yn cael ei ddefnyddio'n unol â'r memorandwm ariannol gyda Llywodraeth Cymru ac yn unol ag unrhyw amodau eraill y gall Llywodraeth Cymru eu pennu o dro i dro. Rhaid i'r Gorfforaeth sicrhau bod rheolyddion ariannol a rheolaethol digonol ar waith i ddiogelu cronfeydd cyhoeddus ac i sicrhau nad ydynt ond yn cael eu defnyddio yn unol ag amodau eu darparu. Yn ychwanegol, mae Bwrdd y Gorfforaeth yn gyfrifol am sicrhau bod adnoddau a gwariant y Grŵp yn cael eu rheoli'n economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol, fel nad yw'r manteision a ddylai ddeillio o ddefnyddio cyllid cyhoeddus a dderbyniwyd gan AdAS yn cael eu peryglu.

Cymeradwywyd gan aelodau'r Gorfforaeth ar

a llofnodwyd ar eu rhan gan:

Dr R Bichan

Cadeirydd

Dyddiad:

43076

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I GORFFORAETH GRŴP LLANDRILLO MENAI (Y "SEFYDLIAD")

Adroddiad ar y datganiadau ariannol

Ein barn

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol, a ddiffinnir isod:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Grŵp a'r rhiant-sefydliad ar 31 Gorffennaf 2017, ac o incwm a gwariant, enillion a cholledion cydnabyddedig a llif arian y Grŵp, am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Datganiad ynghylch Arferion a Argymhellir – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Addysg Uwch; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cyfarwyddiadau Cyfrifyddu a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Dylid darllen y farn hon yng nghyd-destun yr hyn a ddywedwn yng ngweddill yr adroddiad hwn.

Yr hyn a archwiliwyd gennym

Mae datganiadau ariannol y Grŵp a datganiadau ariannol y rhiant-sefydliad (y "datganiadau ariannol"), a baratowyd gan Grŵp Llandrillo Menai, yn cynnwys:

- Y fantolen gyfunol a mantolen y rhiant-sefydliad ar 31 Gorffennaf 2017;
- y datganiad cyfunol ynghylch gwargedion a diffygion costau hanesyddol am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- datganiad cyfunol ynghylch Incwm a Gwariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- y datganiad cyfunol ynghylch cyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- datganiad cyfunol ynghylch Llif Arian am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; a
- nodiadau i gyd-fynd â'r datganiadau ariannol, sy'n cynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu arwyddocaol a gwybodaeth esboniadol arall.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yw'r Datganiad ynghylch Arferion a Argymhellir ar gyfer Addysg Bellach ac Addysg Uwch, sy'n ymgorffori Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig.

Wrth roi'r fframwaith cyfrifyddu ariannol ar waith, gwnaeth y Gorfforaeth nifer o ddyfarniadau gwrthrychol e.e. mewn perthynas ag amcangyfrifon cyfrifyddu ystyrion. Wrth wneud amcangyfrifon fel hyn, gwnaeth ragdybiaethau ac ystyriodd ddigwyddiadau yn y dyfodol.

Hyd a lled yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Gwnaethom gynnal ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol mewn perthynas ag Archwilio (y DU ac Iwerddon) ("ISAS (y DU ac Iwerddon)"). Mae archwiliad yn golygu cael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau sydd yn y datganiadau ariannol er mwyn rhoi sicrwydd rhesymol nad oes camdatganiad materol berthnasol, boed drwy dwyll neu o ganlyniad i wallau, yn y datganiadau hynny. Golyga hyn asesu:

- a yw'r polisiau cyfrifyddu'n briodol i amgylchiadau'r grŵp a'r rhiant-sefydliad ac a ydynt wedi'u defnyddio'n gyson ac wedi'u datgelu'n ddigonol;
- a yw'r amcangyfrifon cyfrifyddol ystyrion a wnaeth y Gorfforaeth yn rhesymol; a'r
- modd y cyflwynwyd y datganiadau ariannol yn gyffredinol.

Yn ogystal, darlennwn yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol sydd yn yr Adroddiad Blynyddol er mwyn canfod anghysondebau materol berthnasol â'r datganiadau ariannol a archwiliwyd ac er mwyn canfod unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos yn anghywir neu'n anghyson o safbwynt materol berthnasol â'r wybodaeth a gawsom wrth gynnal yr archwiliad. Os canfyddwn unrhyw gamdatganiadau neu anghysondebau sylweddol, ystyriwn y golygiadau yn ein hadroddiad.

Ein barn ar faterion eraill a ragnodwyd yng Nghod Ymarfer Archwilio Addysg Bellach 2007 a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru

Yn ein barn ni, ym mhob modd materol berthnasol:

- mae'r arian a wariwyd o grantiau Llywodraeth Cymru a chronfeydd eraill, o ba ffynhonnell bynnag, ac a weinyddir gan y Sefydliad i ddibenion penodol, wedi'u defnyddio'n briodol i'r dibenion hynny ac, os oedd hynny'n briodol, wedi'u rheoli'n unol â'r holl ddeddfau perthnasol;
- mae'r incwm wedi'i ddefnyddio'n unol â memorandwm ariannol Llywodraeth Cymru.

Cyfrifoldebau am y datganiadau ariannol a'r archwiliad

Priod gyfrifoldebau'r Gorfforaeth a'r archwilwyr

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad ynghylch Cyfrifoldebau Aelodau'r Gorfforaeth fel y'i nodwyd ar dudalen 12, mae'r Gorfforaeth yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fodloni ei hun ei fod yn cyflwyno darlun cywir a theg. Ein cyfrifoldeb yw archwilio a mynegi barn ar y datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol mewn perthynas â Chyfrifyddu (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny'n mynnu ein bod yn cydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Cyfrifyddu i Archwilwyr.

Paratowyd yr adroddiad hwn, yn cynnwys y safbwyntiau, ar gyfer Corfforaeth y sefydliad yn unig, yn unol ag Erthygl 18 yn erthyglau llywodraethu'r Grŵp, ac nid i unrhyw ddiben arall. Wrth fynegi'r safbwyntiau hyn, nid ydym yn derbyn nac yn ysgwyddo cyfrifoldeb am unrhyw ddiben arall nac yn gyfrifol i unrhyw un arall y dangosir yr adroddiad hwn iddo nac unrhyw un a fydd yn gweld yr adroddiad hwn, oni bai bod hynny wedi'i gytuno'n ffurfiol drwy gael ein caniatâd ysgrifenedig ymlaen llaw.

PricewaterhouseCoopers LLP
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwilwyr Statudol
Newcastle upon Tyne

43,088

Tudalennau

1,322 Rhan 13
1,468 Rhan 21
1,515 Tudalen 22
1,627 Rhan 27
1,721 Rhan 28
1,984 Rhan 33

GRŴP LLANDRILLO MENAI
Datganiadau Cyfunol ynghylch Incwm Cynhwysfawr

	Nodiadau	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 GRŴP £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2016 GRŴP £'000
INCWM			
Grantiau gan gyrrff cyllido	2	54,331	54,067
Eitem eithriadol: Adfachu cyllid	2	1,169	(1,338)
Ffioedd dysgu a chontractau addysgol	3	5,947	6,590
Incwm arall	4	7,351	7,627
Incwm o waddolion a buddsoddiadau	5	38	57
Cyfanswm yr incwm		<u>68,836</u>	<u>67,003</u>
GWARIANT			
Costau staffio cyn costau FRS102	6	46,700	45,649
Costau FRS102		1,783	1,054
Cyfanswm y costau staffio yn cynnwys costau FRS102		48,483	46,703
Eitem Eithriadol		629	442
Treuliau gweithredol eraill	8	17,245	17,276
Dibrisiant	10	4,541	4,192
Llogau a chostau ariannol eraill cyn FRS102	9	103	152
FRS102 – Costau llogau		783	856
Llog a chostau ariannol eraill ar ôl FRS102		886	1,008
Cyfanswm y treuliau cynhwysfawr am y flwyddyn		<u>71,784</u>	<u>69,621</u>
Diffyg cyn enillion a cholledion eraill cyn treth		(2,948)	(2,618)
Gwarged yn sgil gwaredu asedau sefydlog		<u>686</u>	<u>-</u>
Diffyg cyn treth		<u>(2,262)</u>	<u>(2,618)</u>

GRŴP LLANDRILLO MENAI**Datganiadau Cyfunol ynghylch Incwm Cynhwysfawr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 (parhad)**

Nodiadau	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 GRŴP £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2016 GRŴP £'000
Diffyg cyn treth	(2,262)	(2,618)
Trethiant	-	-
	<hr/>	<hr/>
Diffyg am y flwyddyn	(2,262)	(2,618)
Enillion/(colled) actiwaraidd mewn perthynas â chynlluniau	27,141	(6,587)
	<hr/>	<hr/>
Cyfanswm yr incwm/(treuliau) cynhwysfawr am y flwyddyn	24,879	(9,205)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

GRŴP LLANDRILLO MENAI**Datganiad Cyfunol a Cholegol ynghylch Newidiadau i Gronfeydd am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017**

	Y Cyfrif Incwm a Gwariant	Y gronfa ailbriso	Cyfanswm heb gynnwys cyfrannau lleiafrifol	Cyfanswm y cronfeydd anghyfyngedig
	£'000	£'000	£'000	£'000
Y Grŵp a'r Coleg				
Y balans ar 1 Awst 2016	(1,464)	9,921	8,457	8,457
Diffyg am y flwyddyn	(2,262)	-	(2,262)	(2,262)
Enillion actiwaraidd mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	27,141	-	27,141	27,141
Trosglwyddiadau rhwng y gronfa ailbriso a'r gronfa incwm a gwariant	308	(308)	-	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	25,187	(308)	24,879	24,879
Y Balans ar 31 Gorffennaf 2017	23,723	9,613	33,336	33,336

GRŴP LLANDRILLO MENAI
Mantolenni ar 31 Gorffennaf 2017

	Nodiadau	GRŴP	Coleg	GRŴP	Coleg
		2017	2017	2016	2016
		£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau Sefydlog					
Asedau sefydlog diriaethol	10	84,637	84,637	87,005	87,005
Buddsoddiadau		50	50	50	50
		<u>84,687</u>	<u>84,687</u>	<u>87,055</u>	<u>87,055</u>
Asedau cyfredol					
Stoc	13	564	564	570	570
Dyledwyr masnachol a symiau eraill sy'n dderbyniadwy	12	4,366	4,260	4,495	4,680
Buddsoddiadau	14	1,528	1,528	3,025	3,025
Arian parod ac eitemau sy'n cyfateb iddo		10,902	10,817	8,510	8,147
		<u>17,360</u>	<u>17,169</u>	<u>16,600</u>	<u>16,422</u>
Llai: Credydwyr – symiau sy'n ddyledus ymhen blwyddyn					
	15	(7,770)	(7,579)	(6,675)	(6,497)
Asedau cyfredol net					
		<u>9,590</u>	<u>9,590</u>	<u>9,925</u>	<u>9,925</u>
Cyfanswm yr asedau, llai rhwymedigaethau cyfredol					
		94,277	94,277	96,980	96,980
Llai: Credydwyr – symiau sy'n ddyledus ymhen mwy na blwyddyn					
	16,17	(50,141)	(50,141)	(52,947)	(52,947)
Darpariaethau					
Rhwymedigaethau o ran buddion wedi'u diffinio	21	(7,164)	(7,164)	(31,739)	(31,739)
Darpariaethau eraill	19	(3,636)	(3,636)	(3,837)	(3,837)
Cyfanswm yr asedau net					
		<u>33,336</u>	<u>33,336</u>	<u>8,457</u>	<u>8,457</u>
Cronfeydd anghyfyngedig					
Y cyfrif incwm a gwariant		23,723	23,723	(1,464)	(1,464)
Y gronfa ailbriso		9,613	9,613	9,921	9,921
Cyfanswm y cronfeydd anghyfyngedig					
		<u>33,336</u>	<u>33,336</u>	<u>8,457</u>	<u>8,457</u>

Cymeradwywyd ac awdurdodwyd cyhoeddi'r datganiadau ariannol sydd ar dudalennau i gan y Gorfforaeth ar 7 Rhagfyr 2017 ac fe'u llofnodwyd ar ei ran ar y dyddiad hwnnw gan:

Dr R Bichan
Cadeirydd

Mr D Evans
Prif Weithredwr

Mrs K Coughlin
Uwch Gyfarwyddwr
Gwasanaethau Corfforaethol

GRŴP LLANDRILLO MENAI**Datganiad Cyfunol ynghylch Llif Arian am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 201**

	2017	2016
	£'000	£'000
Mewnlif arian o weithgareddau gweithredu		
Diffyg am y flwyddyn	(2,262)	(2,618)
Addasu ar gyfer eitemau anariannol		
Dibrisiant	4,541	4,192
Gostyngiad mewn stoc	7	6
Gostyngiad mewn dyledwyr	922	72
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn credydwyr (yn ddyledus ymhen blwyddyn)	(167)	569
Gostyngiad mewn darpariaethau	(201)	(194)
Costau pensiynau llai cyfraniadau taladwy	1,783	1,032
Addasu ar gyfer buddsoddi neu weithgareddau cyllido		
Incwm o fuddsoddiadau	(38)	(57)
Llogau taladwy	103	152
Grantiau cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd yn incwm (nodyn17)	(2,924)	(2,340)
Incwm cyllid pensiwn FRS 17 yn cynnwys cwtogiadau	783	878
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn rhagdaliadau, incwm cronedig a dyledwyr	(793)	609
Llywodraeth Cymru		
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn croniadau	1,448	(421)
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn incwm gohiriedig	(1,178)	2,029
Elw o werthu asedau sefydlog	(686)	-
	<u>1,338</u>	<u>3,909</u>
Llif arian net o weithgareddau gweithredu		
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Derbyniadau o werthu asedau sefydlog	748	-
Incwm o fuddsoddiadau	38	57
Taliadau a wnaed i gaffael asedau sefydlog	(2,975)	(3,713)
Grantiau cyfalaf gohiriedig a dderbyniwyd	2,554	379
Taliadau gan/(i) adneuon ariannol tymor byr	1,497	(2,504)
	<u>1,862</u>	<u>(5,781)</u>
Llif arian o weithgareddau cyllido		
Llogau a dalwyd	(103)	(152)
Yr elfen gyfalaf ar ad-dalu benthyciadau i fanciau	(705)	(459)
	<u>(808)</u>	<u>(611)</u>
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn arian ac eitemau sy'n cyfateb iddo yn ystod y flwyddyn	<u>2,392</u>	<u>(2,483)</u>
Arian parod ac eitemau sy'n cyfateb iddo ar ddechrau'r flwyddyn	8,510	10,993
Arian parod ac eitemau sy'n cyfateb iddo ar ddiwedd y flwyddyn	10,902	8,510

GRŴP LLANDRILLO MENAI NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL

1 DATGANIAD YNGHYLCH Y PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDU

Defnyddiwyd y polisiau cyfrifyddu a'r technegau amcangyfrif canlynol yn gyson wrth ymdrin ag eitemau a ystyrir yn faterol berthnasol i'r datganiadau ariannol.

Sail y Paratoi

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â'r Datganiad ynghylch Arferion a Argymhellir: Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Addysg Uwch 2007 (SORP) ac yn unol â'r safonau cyfrifyddu cymwys yn y Deyrnas Unedig. Maent yn cydymffurfio â'r canllawiau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn y Cyfarwyddiadau Cyfrifyddu i Sefydliadau Addysg Bellach ar gyfer 2016-17.

Sail y Cysoni

Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys datganiadau ariannol y Grŵp a mentrau atodol am y flwyddyn ariannol hyd at 31 Gorffennaf 2017. Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys endidau y mae gan y Grŵp reolaeth arnynt drwy fudd ariannol neu ddylanwad sylweddol dros eu penderfyniadau masnachol a'u penderfyniadau mewn perthynas â pholisiau ariannol.

Cynhwysir endidau yn y cysoni o'r adeg y sicrhodd y Grŵp reolaeth arnynt ac ni chânt eu cynnwys pan gollir y rheolaeth honno. Dilëwyd trafodion o fewn y Grŵp a defnyddiwyd polisiau cyfrifyddu unffurf ar draws y Grŵp i ddibenion y datganiadau ariannol cyfun.

Sail y Cyfrifyddu

Paratwir y datganiadau ariannol yn unol â'r confensiwn mewn perthynas â chost hanesyddol fel y'i haddaswyd yn sgil ailbriso asedau sefydlog penodol.

Busnes hyfyw

Amlinellir yn yr Adroddiad Blynyddol weithgareddau'r Grŵp, ynghyd â'r ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ei ddatblygiad a'i berfformiad yn y dyfodol. Disgrifir sefyllfa ariannol y Grŵp, ei lif arian, ei hylifedd a'i fenthyciadau, yn y Datganiadau Ariannol a'r Nodiadau cysylltiedig. Ar hyn o bryd, mae gan y Grŵp £1.7m (2016: £2.3m) o fenthyciadau heb eu had-dalu i fancwyr, ar delerau a drafodwyd rhwng 1996 a 2010. Mae rhagolygon y Grŵp mewn perthynas â'r benthyciadau a'r rhagamcaniadau ariannol hyn yn dangos y gall weithredu'n unol â'r cyfamodau hyd y gellir rhagweld. Felly, mae'n rhesymol i'r Grŵp gymryd fod ganddo ddigon o adnoddau i barhau i weithredu am y cyfnod y gellir ei ragweld ac o'r herwydd, bydd yn parhau i baratoi ei Ddatganiadau Ariannol ar y sail ei fod yn fusnes hyfyw.

GRŴP LLANDRILLO MENAI NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

Cydnabod Incwm

Mae'r grant rheolaidd yn cynnwys y cyllid refeniw a ddyfarnwyd ar gyfer cyfnod y datganiadau ariannol ac fe'i credydir yn uniongyrchol i'r datganiadau ariannol i'r graddau na chaiff ei adennill gan gyrrff cyllido mewn blynyddoedd sydd i ddod.

Credydir grantiau cyfalaf i gyfrif grantiau cyfalaf gohiriedig ac yna fe'u rhyddheir i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes ddefnyddiol amcangyfrifedig yr asedau y maent yn ymwneud â hwy. Pan na fydd asedau'n cael eu troi'n gyfalaf, rhyddheir y grant yn llawn yn ystod y flwyddyn y cânt eu caffael.

Cydnabyddir incwm o ffioedd academiaidd yn y cyfnod y'i derbynnir ac y darperir y gwasanaethau, ac mae'n cynnwys yr holl ffioedd sy'n daladwy gan fyfyrwyr neu eu noddwyr e.e. y Gwasanaeth Iechyd Gwladol.

Mae incwm o grantiau, contractau a gwasanaethau eraill a roddwyd wedi'u cynnwys i'r graddau fod y cytundeb neu'r gwasanaeth sydd dan sylw wedi'i gwblhau yn y flwyddyn ariannol.

Caiff pob incwm o adneuron tymor byr ei gredydu i'r cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod y caiff ei ennill.

Buddion wedi Ymddeol

Darperir buddion ymddeol i weithwyr y Grŵp gan Y Cynllun Pensiwn Athrawon (TPS) a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS). Cynlluniau buddion diffiniedig a gyllidir yn allanol a'u heithrio o Ail Bensiwn y Wladwriaeth yw'r rhain.

Codir y TPS ar y cyfrif incwm a gwariant er mwyn gwasgaru cost pensiynau dros oes waith gweithwyr gyda'r Grŵp, fel bod cost pensiwn yn ganran eithaf lefel o'r gyflogres bensiynadwy yn awr ac yn y dyfodol. Pennir y cyfraniadau gan actiwariaid cymwys ar sail prisio bob pum mlynedd gan ddefnyddio dull budd dichonol. Fel y nodwyd yn nodyn 28, mae'r TPS yn gynllun aml-gyflogwr ac ni all y Grŵp adnabod ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol yn y cynllun ar sail gyson a rhesymol. Felly, caiff y TPS ei drin fel cynllun cyfrannu diffiniedig a chydabyddir y cyfraniadau fel y cânt eu talu bob blwyddyn.

Mesurir asedau'r LGPS gan ddefnyddio gwerthoedd ar y farchnad wrth gau. Mesurir rhwymedigaethau LGPS gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, a gostyngir eu gwerth ar y raddfa adennill yn achos bond corfforaethol o'r ansawdd uchaf sy'n gyfwerth â'r rhwymedigaeth o ran tymor a gwerth. Y gwarged gweithredol fydd yn ysgwyddo'r cynnydd yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun, y disgwylir iddynt ddeillio o wasanaeth y gweithwyr yn y cyfnod. Caiff yr adenillion disgwyliedig o asedau'r cynllun a'r cynnydd yn ystod y cyfnod yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun, yn sgil treigl amser, eu cynnwys yng nghostau'r cyllid pensiwn. Cydnabyddir yr enillion a'r colledion actiwariaidd yn y datganiad ynghylch cyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig.

GRŴP LLANDRILLO MENAI NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017

1 DATGANIAD YNGHYLCH Y PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDU Buddion wedi Ymddeol (parhad)

Pensiynau Uwch

Telir gwir gost unrhyw bensiwn uwch parhaus i gyn-aelod o staff gan y Grŵp yn flynyddol. Yn y flwyddyn y mae aelod staff yn ymddeol, codir yn llawn ar gyfrif incwm a gwariant y Grŵp yr amcangyfrif o gost ddisgwyliedig unrhyw godiad i bensiwn parhaus y cyn aelod staff hwnnw yn y dyfodol. Yn y blynyddoedd dilynol, codir tâl ar y darpariaethau yn y fantolen, gan ddefnyddio'r dull a ragnodwyd gan AdAS.

Grantiau o Gronfa Gymdeithasol Ewrop

Gwneir cais am grantiau o Gronfa Gymdeithasol Ewrop ar sail blwyddyn galendr fel cyfraniad i gyrsiau hyfforddi galwedigaethol sy'n bodloni meini prawf Cronfa Gymdeithasol Ewrop. Derbynnir yr arian mewn rhandaliadau.

Mae swm yr incwm a gydnabyddir yn seiliedig ar ddadansoddiad o'r buddiolwyr, na ellir ei gadarnhau hyd nes y derbynnir y ceisiadau terfynol ac, os caiff ei ddewis i'w adolygu, hyd nes y bydd archwilyr y Llywodraeth wedi'i wirio. Cofnodir yn y flwyddyn y'u nodwyd unrhyw addasiadau a wneir i incwm wedi i'r swm gael ei dderbyn a, lle bo hynny'n berthnasol, ei wirio.

Mae'r grantiau hyn yn ad-daladwy, gyda llog, neu gellir lleihau'r rhandaliadau olaf os na fydd y Grŵp, o ganlyniad i archwiliad dilynol, wedi bodloni gofynion y grant. Polisi'r Grŵp yw dim ond cyfrif yn gredyd y gyfran o'r grant a gymeradwywyd, na themlir y bydd gofyn ei had-dalu.

Asedau Sefydlog Diriaethol

Tir ac adeiladau

Ar y fantolen, nodir tir ac adeiladau a etifeddwyd gan yr awdurdod addysg lleol adeg prisio ar sail cost adnewyddu y lleihawyd ei werth, gan nad yw'n hawdd canfod gwerth y defnydd cyfredol ar y farchnad agored. Mae gwelliannau i adeiladau a wnaed ers yr ymgorffori wedi'u cynnwys yn y fantolen ar gost. Nid yw tir rhydd-ddaliadol wedi'i ddibrisio. Dibrisir adeiladau rhydd-ddaliadol dros y cyfnod y disgwylir iddynt fod yn economaidd ddefnyddiol i'r Grŵp, sef rhwng 20 a 50 mlynedd. Mae gan y Grŵp bolisi i ddibrisio addasiadau sylweddol a wnaed i adeiladau dros y cyfnod y byddant yn economaidd ddefnyddiol, sef rhwng 20 a 50 mlynedd. Mae'r gost yn cynnwys pris prynu'r ased yn wreiddiol a chostau sy'n deillio o wneud yr ased yn barod ar gyfer y defnydd y'i bwriadwyd.

Pan gaiff tir ac adeiladau eu caffael gyda chymorth grantiau penodol, cânt eu cyfalafu a'u dibrisio fel uchod. Caiff y grantiau perthynol eu credydu i gyfrif grant cyfalaf gohiriedig, ac fe'u rhyddheir i'r cyfrif incwm a gwariant dros y cyfnod y disgwylir i'r ased fod yn economaidd ddefnyddiol, ar sail sy'n gyson â'r polisi dibrisio.

Ni chaiff costau ariannol, sy'n deillio'n uniongyrchol o adeiladu tir ac adeiladau, eu cyfalafu fel rhan o gost yr asedau hynny.

Os bydd digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau'n dangos y gall cost cario unrhyw ased sefydlog diriaethol fod yn anadferadwy, gwneir arolwg o'r lleihad yng ngwerth yr asedau diriaethol. Wrth fabwysiadu FRS 102, dilynodd y Grŵp y ddarpariaeth drosiannol er mwyn cadw llyfrwerth y tir a'r adeiladau, a ail-brisiwyd yn 1995 ar gost dybiedig, ac er mwyn peidio â mabwysiadu polisi o ailbriso'r eiddo hwn yn y dyfodol. Cedwir y gwerthoedd hyn yn amodol ar y gofyn i brofi lleihad yng ngwerth yr asedau yn unol â FRS102.

Asedau sy'n cael eu hadeiladu

Cyfrifir gwerth asedau sy'n cael eu hadeiladu ar gost, yn seiliedig ar werth tystysgrifau penseiri a chostau uniongyrchol eraill, a ysgwyddwyd hyd at 31 Gorffennaf. Ni chânt eu dibrisio hyd nes y dechreuir eu defnyddio.

GRŴP LLANDRILLO MENAI

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU

AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31

1 DATGANIAD YNGHYLCH Y PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDU

Gwariant dilynol ar asedau sefydlog diriaethol

Pan geir gwariant sylweddol ar asedau sefydlog diriaethol, fe'i codir ar y cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod y'i gwnaed, oni bai ei fod yn bodloni un o'r meini prawf canlynol. Os yw'n bodloni un o'r meini prawf, caiff ei gyfalafu a'i ddibrisio ar y sail berthnasol:

- bod gwerth yr ased sefydlog ar y farchnad wedi codi'n
- bod cynnydd yng nghapasiti ased
- bod gwelliant sylweddol yn ansawdd y cynnyrch neu leihad yn y costau gweithredu
- bod estyniad sylweddol yn oes yr ased, tu hwnt i'r hyn a geir yn sgil atgyweirio a chynnal a chadw

Cyfarpar

Caiff gwerth cyfarpar (ac eithrio cyfarpar cyfrifiadurol) sy'n costio llai na £5,000 yr eitem unigol ei ddileu a'i roi yn y cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod caffael. Caiff pob cyfarpar arall ei gyfalafu ar gost. Cynhwysir cyfarpar a etifeddwyd gan yr Awdurdod Addysg Lleol yn y fantolen ar ei werth net ar bapur y dyddiad hwnnw.

Caiff cyfarpar a etifeddwyd ei ddibrisio ar sail llinell syth dros weddill ei oes economaidd ddefnyddiol i'r Grŵp. Caiff pob cyfarpar arall ei ddibrisio dros ei oes economaidd ddefnyddiol, gan ddefnyddio'r sail llinell syth fel a ganlyn:

Cyfarpar cyffredinol	5 - 10 mlynedd
Cyfarpar cyfrifiadurol	3 blynedd
Cerbydau modur	3 blynedd

Pan geir cyfarpar gyda chymorth grantiau penodol, caiff ei gyfalafu a'i ddibrisio'n unol â'r polisi uchod, a chaiff y grant perthynol ei gredydu i gyfrif grant cyfalaf gohiriedig, a'i ryddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros y cyfnod y disgwylir i'r cyfarpar perthynol fod yn economaidd ddefnyddiol.

Asedau dan Brydles

Caiff costau sy'n ymwneud â phrydlesi gweithredol eu codi ar y Cyfrif Incwm a Gwariant ar sail llinell syth dros dymor y brydles. Caiff asedau sydd dan brydles ariannol eu cyfalafu a'u dibrisio dros dymor y brydles neu dros eu hoes economaidd ddefnyddiol, pa un bynnag yw'r byrraf. Caiff y rhwymedigaeth berthynol ei chynnwys fel credydwr yn y fantolen. Caiff y taliadau prydles sy'n uwch na rhwymedigaeth y brydles eu creu fel costau ariannol a gaiff eu hamorteiddio dros bob tymor prydles, fel bod cost ar raddfa gyson yn cael ei chodi ar weddill y rhwymedigaethau sydd ar ôl.

Stoc

Caiff stoc ei ddatgan yn ôl ei gost a'i werth dichonadwy net, pa un bynnag yw'r isaf. Pan fydd angen, gwneir darpariaeth ar gyfer stociau anarferedig, stociau sy'n symud yn araf a stociau diffygiol. Seilir da byw amaethyddol ar werth cost tybiedig, sef 75% o'r gwerth ar y farchnad agored.

Cynnal a Chadw Adeiladau

Codir cost cynnal a chadw rheolaidd ar y cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod y gwneir y gwaith.

GRŴP LLANDRILLO MENAI

NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017

1 DATGANIAD YNGHYLCH Y PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDU

Trethiant

Ystyrir bod y Grŵp wedi llwyddo yn y profion a nodir ym Mharagraff 1 Atodlen 6 Deddf Cyllid 2010 ac felly, mae'n bodloni'r diffiniad o endid elusennol i ddibenion treth gorfforaethol yn y Deyrnas Unedig. Felly, mae'n bosibl y gall y Grŵp gael ei eithrio o dreth ar incwm neu enillion cyfalaf a dderbyniwyd yn y categorïau y sonnir amdanynt ym Mhennod 3 Rhan 11 Deddf Treth Gorfforaethol 2010 neu adran 256 Deddf Treth ar Enillion Taladwy 1992, i'r graddau bod incwm neu enillion o'r fath yn cael eu defnyddio'n gyfan gwbl i ddibenion elusennol.

Mae'r Grŵp wedi'i eithrio'n rhannol yn achos Treth ar Werth, felly ni all ond adfer elfen fechan o'r TAW a godwyd ar ei fewnbynau. Caiff TAW anadferadwy ar fewnbynau ei gynnwys yng nghostau mewnbynau o'r fath a'i ychwanegu at gost asedau sefydlog diriaethol fel y bo'n briodol, pan fydd y mewnbynau eu hunain yn asedau sefydlog diriaethol wrth natur. Rhaid i is-gwmnïau'r Grŵp dalu treth gorfforaethol a TAW fel y mae'n rhaid i unrhyw sefydliad masnachol ei wneud.

Buddsoddiadau

Mae buddsoddiadau mewn asedau sefydlog wedi'u cynnwys yn y fantolen yn ôl eu gwerth ar y farchnad.

Adnoddau Hylifol

Mae'r adnoddau hylifol yn cynnwys symiau sy'n adneuo'n tymor byr gyda banciau

Cronfa Ariannol Wrth Gefn

Mae grant Cronfa Ariannol Wrth Gefn AdAS ar gael i fyfyrwyr yn unig. Yn y mwyafrif o achosion, gweithredu fel asiant talu yn unig a wna'r Grŵp. O dan yr amgylchiadau hyn, ni chaiff y grantiau a'r gwariant perthynol eu cynnwys yn y cyfrif Incwm a Gwariant. Mae'r incwm a'r gwariant a gyfunwyd yn natganiadau ariannol y Grŵp yn ymwneud â'r cludiant a'r gofal plant a ddarperir gan y Grŵp ar ran y myfyrwyr, yn ogystal â'r costau staffio sy'n gysylltiedig â gweinyddu'r gronfa.

Cyfrif am Drafodion pan weithredir fel Asiant

Cyfrifir am drafodion yn unol â FRS5 'Adrodd ar sylwedd trafodion': Cydnabod Refeniw. (Nodyn cais G). Pan fydd Grŵp Llandrillo Menai'n cael buddion a risgiau sylweddol o gontract, Grŵp Llandrillo Menai fydd penadur y trafodyn. I'r gwrthwyneb, pan na fydd Grŵp Llandrillo Menai'n cael y buddion a'r risgiau sylweddol, cyfrifir ar y sail ei fod yn asiantaeth.

Cyfrif am Eitemau Eithriadol

Caiff eitemau eu hystyried yn eithriadol os ydynt yn eitemau materol sy'n deillio o ddigwyddiadau neu drafodion sy'n rhan o weithgareddau arferol yr endid sy'n adrodd ac os oes gofyn eu datgelu'n unigol, neu, os ydynt yn debyg, gyda'i gilydd, oherwydd eu maint neu eu nifer er mwyn i'r datganiadau ariannol gyflwyno darlun cywir a theg.

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

2 GRANTIAU GAN GYRFF CYLLIDO

	GRŴP 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000
Grant Rheolaidd AdAS	40,775	40,749
Dysgu Seiliedig ar Waith	6,650	7,344
Rhyddhau grant cyfalaf gohiriedig AdAS	2,924	2,340
Grant AdAS i Ddysgwyr ag Anawsterau/Anabledau Dysgu	1,709	1,696
Grant Rheolaidd CCAUC	533	388
Grantiau eraill AdAS	1,740	1,550
	<u>54,331</u>	<u>54,067</u>

Mae'r addasiad i'r incwm eithriadol yn cyfeirio at adfachu sy'n gysylltiedig â chyllid 2014/15. Er bod Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau fis Tachwedd 2016 na fyddai adfachu yn wyneb y diffyg yn 2014/15, derbyniwyd llythyr fis Awst 2016 y dweud y byddai £1.338m yn cael ei hawlio'n ôl.

Nid oedd darpariaeth wedi'i gwneud ar gyfer y diffyg a'r adhawlio hwn yn natganiadau ariannol 2014/15, felly fe'u dangosir fel eitem eithriadol yn 2015/16. Cyrhaeddwyd y targed adfachu cyllid ar gyfer 2015/16. Cadarnhaodd Llywodraeth Cymru y gellid rhyddhau £1.169m o'r adfachu yn 2016/17 a datgelwyd hyn fel eitem eithriadol.

3 FFFIOEDD DYSGU A CHONTRACTAU ADDYSGOL

	GRŴP 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000
Myfyrwyr Addysg Uwch o'r Deyrnas Unedig	4,045	4,187
Myfyrwyr Addysg Bellach o'r Deyrnas Unedig	1,314	1,523
Myfyrwyr o du allan yr Undeb Ewropeaidd	136	260
Cyfanswm y ffioedd a dalwyd gan neu ar ran myfyrwyr unigol	<u>5,495</u>	<u>5,970</u>
Contractau Addysgol:		
Incwm Breinio	<u>452</u>	<u>620</u>
	<u>5,947</u>	<u>6,590</u>

4 INCWM ARALL

	GRŴP 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000
Cronfeydd Ewropeaidd	1,367	566
Arlwyo (ffreuturau a bwytaf)	1,272	1,325
Gweithgareddau ffermio	641	513
Incwm o grantiau eraill	811	1,367
Gweithgareddau eraill sy'n cynhyrchu incwm (Grŵp)	3,260	3,856
	<u>7,351</u>	<u>7,627</u>

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

5 INCWM O WADDOLION A BUDDSODDIADAU

	GRŴP 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000
Incwm o gyllid pensiwn	0	0
Llog ar adneuon ariannol	38	57
	<u>38</u>	<u>57</u>

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

6 COSTAU STAFFIO

Isod, nodir faint o bobl cyfwerth ag amser llawn (yn cynnwys deiliaid swyddi uwch) a gyflogir gan y Grŵp bob mis ar gyfartaledd.

	2017	2016
	Nifer	Nifer
Yr Adrannau Addysgu	826	818
Gwasanaethau Cefnogi'r Addysgu	168	167
Gwasanaethau cefnogi eraill	134	133
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	56	56
Adeiladau	40	40
Arlwyo a Mannau Preswyllo	28	28
Gweithgareddau ffermio	6	6
	<u>1,258</u>	<u>1,248</u>

Costau staffio'r bobl uchod

	GRŴP	GRŴP
	2017	2016
	£'000	£'000
Yr Adrannau Addysgu	36,073	34,650
Gwasanaethau Cefnogi'r Addysgu	5,629	5,406
Gwasanaethau cefnogi eraill	1,197	990
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	4,229	3,969
Adeiladau	1,193	1,128
Arlwyo a Mannau Preswyllo	558	568
Gweithgareddau ffermio	158	152
Costau ymddeol ac ad-drefnu	75	282
	<u>49,112</u>	<u>47,145</u>

Dadansoddwyd yn ôl:

	GRŴP	GRŴP
	2017	2016
	£'000	£'000
Tâl a chyflogau	37,309	36,759
Costau nawdd cymdeithasol	3401	2843
Costau pensiwn (yn cynnwys addasiadau FRS102)	7,698	6,750
Costau ymddeol ac ad-drefnu	75	351
	<u>48,483</u>	<u>46,703</u>
Costau eithriadol o ran ad-drefnu	629	442
	<u>49,112</u>	<u>47,145</u>

7 DEILIAID SWYDDI UWCH

Y diffiniad o ddeiliaid swyddi uwch yw Prif Weithredwr y Grŵp a deiliaid swyddi uwch eraill y mae'r Corff Llywodraethu wedi'u dewis i ddibenion erthyglau llywodraethu'r Grŵp mewn perthynas â phenodi a dyrchafu staff a benodir gan y Corff Llywodraethu.

	2017	2016
	Nifer	Nifer
Nifer y deiliaid swyddi uwch, yn cynnwys Prif Weithredwr y Grŵp:	<u>7</u>	<u>5</u>

Nifer y deiliaid swyddi uwch a staff eraill a dderbyniodd enillion, heb gynnwys cyfraniadau pensiwn ond yn cynnwys buddion o fath arall, ar y cyfraddau a ganlyn:

	Deiliaid swyddi uwch		Staff eraill	
	2017	2016	2017	2016
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
£60,001 i £70,000	0	0	16	14
£70,001 i £80,000	0	0	0	0
£80,001 i £90,000	0	0	0	0
£90,001 i £100,000	0	0	1	1
£100,001 i £110,000	2	0	0	0
£110,001 i £120,000	0	2	0	0
£120,001 i £130,000	3	2	0	0
£130,001 i £140,000	0	0	0	0
£140,001 i £150,000	0	0	0	0
£150,001 i £160,000	1	0	0	0
£160,001 i £170,000	1	1	0	0
	<u>7</u>	<u>5</u>	<u>17</u>	<u>15</u>

Ymdeolodd Glyn Jones, y Prif Weithredwr, a dechreuodd Dafydd Evans fel Prif Weithredwr fis Medi 2016. Dechreuodd dau Uwch Gyfarwyddwr newydd, un fis Tachwedd a'r llall fis Rhagfyr. Mae cyflogau gros y gweithwyr hyn wedi'u cynnwys yn y tabl uchod.

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

7 DEILIAID SWYDDI UWCH (parhad)

Mae enillion deiliaid swyddi uwch yn cynnwys y canlynol:

	2017	2016
	£'000	£'000
Cyflog (yn cynnwys taliadau ychwanegol a chodiadau cyflog)	711	627
Buddion o fath arall	10	17
	<u>721</u>	<u>644</u>
Cyfraniadau pensiwn	120	81
Cyfanswm yr enillion	<u>841</u>	<u>725</u>

Mae'r enillion uchod yn cynnwys y symiau sy'n daladwy i'r deiliad swydd uwch sy'n derbyn y cyflog uchaf:

	2017	2017	2016
	£'000	£'000	£'000
	Deiliad swydd newydd	Wedi ymddeol yn ystod y flwyddyn	
Cyflog (yn cynnwys taliadau ychwanegol a chodiadau cyflog)	155	26	155
Buddion o fath arall	2	6	11
	<u>157</u>	<u>32</u>	<u>166</u>
Cyfraniadau pensiwn	<u>29</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Iawndal a dalwyd i gyn-reolwyr allweddol yn sgil colli swydd

	2017	2016
	£'000	£'000
	79	0
	<u>79</u>	<u>0</u>

Roedd yr iawndal am golli swydd yn ymwneud â 2 Bennaeth Cynorthwyol a ddiswyddwyd yn wirfoddol yn ystod y flwyddyn.

Ni dderbyniodd aelodau'r Gorfforaeth, ac eithrio'r Prif Weithredwr, unrhyw dâl gan y Grŵp heblaw i'w digolledu am gostau teithio a threuliau cynhaliath y bu'n rhaid iddynt eu hysgwyddo wrth gyflawni eu dyletswyddau.

GWEITHGAREDDAU TRAMOR – ac eithrio gweithgareddau tramor myfyrwyr

Ysgwyddwyd y costau net a ganlyn yn ystod 2016-17 mewn perthynas â gweithgareddau tramor a gynhaliwyd yn unol â'r strategaeth a gymeradwywyd gan Fwrdd y Llywodraethwyr. Derbyniwyd grantiau i gynorthwyo gyda nifer o ymweliadau.

	Teithio a Llety	Cynhaliath	Costau Eraill	Nifer yr Ymweliadau
	£	£	£	
Llywodraethwyr	0	0	0	0
Deiliaid Swyddi Uwch	0	0	0	0
Unigolion eraill	4,800	850	1,705	19

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

8 TREULIAU GWEITHREDOL ERAILL

	GRŴP 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000
Yr Adrannau Addysgu	4,612	4,799
Gwasanaethau Cefnogi'r Addysgu	203	132
Gwasanaethau cefnogi eraill	350	375
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	2,208	1,953
Gwariant addysgol cyffredinol	1,796	1,949
Costau mewn perthynas ag adeiladau – Costau Rhedeg	3,232	3,389
Costau mewn perthynas ag adeiladau – Costau Cynnal a Chadw	1,994	1,584
Costau mewn perthynas ag adeiladau – Rhenti a Phrydlesi	284	276
Cynnal a Chadw Hir Dymor	150	150
Treuliau eraill	2,416	2,669
Cyfanswm	17,245	17,276

	GRŴP 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000
Mae'r treuliau gweithredu eraill yn cynnwys:		
Taliadau i Archwilwyr:		
Archwilio datganiadau ariannol	54	43
Archwilio Mewnol	25	25
Gwasanaethau eraill gan archwilwyr mewnol	0	9
Llogi asedau dan brydlesi gweithredol	2	2

9 LLOG A CHOSTAU ARIANNOL ERAILL

	GRŴP 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000
Ar fenthyciadau banc:		
Yn ad-daladwy ymhen pum mlynedd, mewn rhandaliadau	50	95
Yn ad-daladwy'n gyfan gwbl neu'n rhannol ymhen mwy na phum	53	57
	103	152
Costau cyllid pensiwn	783	856
Cyfanswm	886	1,008

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

10 Asedau sefydlog diriaethol (GRŴP)

	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliadol £'000	Asedau sy'n cael eu Hadeiladu £'000	Ased Treftadaeth – Gwaith Celf £'000	Cyfarpar £'000	Cerbydau Modur £'000	Asedau a ddelir i'w gwerthu £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad							
Ar 1 Awst 2016	118,114	2,920	5	10,989	34	1,100	133,162
Ychwanegiadau	1,113	586	-	1,276	-	-	2,975
Adleoli	2,527	(2,540)	-	-	-	13	-
Gwaredu	-	-	-	-	-	(1,113)	(1,113)
Ar 31 Gorffennaf 2017	121,754	966	5	12,265	34	-	135,024
Dibrisiant							
Ar 1 Awst 2016	36,235	-	-	9,656	2	264	46,157
Tâl am y flwyddyn	3,543	-	-	996	2	-	4,541
Adleoli	(47)	-	-	-	-	47	-
Gwaredu	-	-	-	-	-	(311)	(311)
Ar 31 Gorffennaf 2017	39,731	-	-	10,652	4	-	50,387
Gwerth net ar bapur ar 31 Gorffennaf 2017	82,023	966	5	1,613	30	-	84,637
Gwerth net ar bapur ar 31 Gorffennaf 2016	81,879	2,920	5	1,333	32	836	87,005

	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliadol £'000	Asedau sy'n cael eu Hadeiladu £'000	Ased Treftadaeth – Gwaith Celf £'000	Cyfarpar £'000	Cerbydau Modur £'000	Asedau a ddelir i'w gwerthu £'000	Cyfanswm £'000
Etifeddwyd	9,613	-	-	-	-	-	9,613
Cyllidwyd drwy Grant Cyfalaf	47,674	132	-	269	30	-	48,105
Arall	22,196	3,374	5	1,344	-	-	26,919
Gwerth net ar bapur ar 31 Gorffennaf 2017	79,483	3,506	5	1,613	30	-	84,637

(i) Cafodd y buddiant rhydd-ddaliad mewn tir ac adeiladau a ddefnyddid gan y Grŵp, ac a oedd ym meddiant Cyngor Sir Clwyd yn flaenorol, eu trosglwyddo'n ffurfiol i'r Grŵp ar 1 Ebrill 1993. Mae gwerth y tir a'r adeiladu fel y'i cynhwysir yn y fantolen yn adlewyrchu prisiad y Syrffwyr Siartredig, Chestertons, a seiliwyd ar y gost adnewyddu wedi'i dibrisio, ar 14 Gorffennaf 1994. Cynhwyswyd asedau sefydlog diriaethol eraill a etifeddwyd gan yr Awdurdod Addysg Lleol adeg yr ymgorffori yn ôl eu gwerth net ar bapur ar 1 Ebrill 1993.

(ii) Yn unol â thelerau Deddf Addysg Bellach ac Addysg Uwch 1992, ymddiriedwyd teitl yr holl asedau a ddefnyddiwyd gan y Grŵp cyn 1 Ebrill 1993 i'r Grŵp ar y dyddiad hwnnw.

(iii) Yn ogystal â'r asedau a drosglwyddwyd ar 1 Ebrill 1993, prynodd y Grŵp adeiladau yn Y Rhyl ac yn Ninbych, a defnyddia sawl eiddo ar brydles ledled Gogledd Cymru. Defnyddia'r Grŵp adeiladau ysgolion i gynnal cyrsiau cymunedol.

(iv) Cyllidwyd tir ac adeiladau sydd â gwerth net o £7,019,000 ar bapur o Gronffeydd y trysorlys. Pe gwerthid yr asedau hyn, byddai'n rhaid i'r Grŵp naill ai ildio i Lywodraeth Cymru yr enillion a gafwyd yn sgil eu gwerthu neu eu defnyddio'n unol â'r memorandwm ariannol gyda Llywodraeth Cymru.

(v) Eiddo ym Mae Colwyn yw'r ased a ddelir i'w gwerthu. Cwblhawyd y gwerthiant ar ôl 31 Gorffennaf 2016.

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

11 Buddsoddiadau Anghyfredol

	GRŴP 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000
Buddsoddi mewn Cyfranddaliadau	50	50
Cyfanswm	<u>50</u>	<u>50</u>

12 Dyledwyr masnachol a symiau eraill sy'n dderbyniadwy

	GRŴP 2017 £'000	Coleg 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000	Coleg 2016 £'000
Symiau sy'n ddyledus ymhen blwyddyn:				
Dyledwyr masnachol	779	779	1,701	1,701
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	1,985	1,879	1,414	1,599
Symiau sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru a chyffwrdd cysylltiedig	1,602	1,602	1,380	1,380
Cyfanswm	<u>4,366</u>	<u>4,260</u>	<u>4,495</u>	<u>4,680</u>

13 Stoc

	GRŴP 2017 £'000	Coleg 2017 £'000	GRŴP 2016 £'000	Coleg 2016 £'000
Stoc	<u>564</u>	<u>564</u>	<u>571</u>	<u>571</u>

Mae'r stoc yn cyfeirio'n bennaf at y da byw a gedwir i ddibenion addysgol. Ni chaiff ei brynu gyda'r bwriad i'w ailwerthu.

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

14 Buddsoddiadau Cyfredol

	GRŴP	Coleg	GRŴP	Coleg
	2017	2017	2016	2016
	£'000	£'000	£'000	£'000
Adneuron tymor byr	1,528	1,528	3,025	3,025
	<u>1,528</u>	<u>1,528</u>	<u>3,025</u>	<u>3,025</u>

Mae'r Grŵp wedi buddsoddi mewn dau gyfrif sy'n gofyn am rybudd o 95 diwrnod i gael mynediad at yr arian.

15 Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ymhen blwyddyn

	GRŴP	Coleg	GRŴP	Coleg
	2017	2017	2016	2016
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau banc	518	518	704	704
Taliadau masnachol	701	701	868	868
Trethiant arall a nawdd cymdeithasol	-	-	-	-
Croniadau ac incwm gohiriedig	6,551	6,360	5,103	4,925
	<u>7,770</u>	<u>7,579</u>	<u>6,675</u>	<u>6,497</u>

16 Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn

	GRŴP	Coleg	GRŴP	Coleg
	2017	2017	2016	2016
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau banc	1,139	1,139	1,658	1,658
Incwm gohiriedig	897	897	2,075	2,075
	<u>2,036</u>	<u>2,036</u>	<u>3,733</u>	<u>3,733</u>

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

	Cyfanswm
	£'000
17 Grantiau Cyfalaf Gohiriedig	
Ar 1 Awst 2016	
Adeiladau	48,881
Cyfarpar	333
	<u>49,214</u>
Arian a dderbyniwyd	
Adeiladau	984
Cyfarpar	1,570
Rhyddhawyd i'r cyfrif incwm a gwariant	
Gwerthu adeilad	(739)
Adeiladau	(2,895)
Cyfarpar	(29)
Ar 31 Gorffennaf 2017	
Adeiladau	46,231
Cyfarpar	1,874
	<u>48,105</u>

18 Benthyciadau banc a gorddrafftiau

Mae'r benthyciadau banc a'r gorddrafftiau i'w had-dalu fel a ganlyn:

	GRŴP	GRŴP
	2017	2016
	£'000	£'000
Ymhen blwyddyn neu lai	#REF!	704
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	#REF!	518
Rhwng dwy a phum mlynedd	723	727
Ymhen pum mlynedd neu fwy	-	413
Cyfanswm	<u>#REF!</u>	<u>2,362</u>

Benthycwyd cyfanswm o £905,000 gan fanciau ar raddfeydd sefydlog o 10.19%, 8.34% a 6.54%, ac maent i'w had-dalu fesul rhandaliadau rhwng mis Awst 1996 a mis Ionawr 2018. Mae cyfanswm y benthyciadau gan fanciau wedi'i sicrhau drwy gyfrwng taliad sefydlog ar dir ac adeiladau rhydd-ddaliadol y Grŵp.

Yn ystod y flwyddyn, cafwyd benthyciad 'Buddsoddi i Arbed' newydd. Cyfanswm y benthyciad di-log hwn yw £200,000, ac mae i'w ad-dalu fesul rhandaliadau rhwng 2017 a 2022.

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

19 Darpariaethau eraill

	Pensiynau Uwch £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
Ar 1 Awst 2016	3837	0	3,837
Trosglwyddwyd o'r cyfrif incwm a gwariant	(201)	-	(201)
Ar 31 Gorffennaf 2017	<u>3,636</u>	<u>-</u>	<u>3,636</u>

Mae'r ddarpariaeth o ran pensiynau cynnar yn ymwneud â chostau staff sydd eisoes wedi gadael eu swyddi gyda'r Grŵp. Cyfrifwyd y ddarpariaeth yn unol â chylchlythyr 2016/2017 ynghylch Cyfarwyddiadau Cyfrifyddu. Cyfrifwyd y ddarpariaeth yn dilyn y newid yn nhybiaeth y CPI ynghylch y cynnydd mewn pensiynau.

Y brif dybiaeth o ran y cyfrifo hwn yw:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Cyfradd llog net	1.30%	1.30%

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

20 Digwyddiadau wedi'r cyfnod adrodd

Nid oes digwyddiadau wedi'r cyfnod adrodd

21 Rhwymedigaethau o ran buddion wedi'u diffinio

Mae'r Grŵp yn cymryd rhan mewn dau gynllun pensiwn penodol: Cynllun Pensiwn Athrawon Cymru a Lloegr (TPS) i staff academiaidd a staff perthynol a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) i staff nad ydynt yn addysgu, a reolir gan Gyngor Gwynedd. Mae'r ddau'n gynlluniau buddion diffiniedig.

Cyfanswm costau pensiwn am y flwyddyn	2017 £'000	2016 £'000
Cynllun Pensiwn Athrawon: y cyfraniadau a dalwyd	2,982	2,949
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol:		
Y cyfraniadau a dalwyd	2,932	2,746
Cost FRS 102 (28)	<u>1,783</u>	<u>1,054</u>
Y gost i'r Datganiad ynghylch Incwm Cynhwysfawr	4,715	3,800
Cost pensiwn uwch i'r Datganiad ynghylch Incwm Cynhwysfawr	(201)	69
Cyfanswm cost pensiynau am y flwyddyn	<u>7,496</u>	<u>6,818</u>

Caiff costau pensiwn eu hasesu yn unol â chyngor actiwariadaid cymwys annibynnol. Cafodd y TPS ei brisio ddiwethaf gan yr actiwariadaid ar 31 Mawrth 2004 a chafodd y LGPS ei brisio ddiwethaf gan yr actiwariadaid ar 31 Mawrth 2016.

Nid oedd unrhyw gyfraniadau'n ddyledus nac wedi'u rhagdalau naill ar ddechrau nac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Cynllun Pensiwn Athrawon

Mae'r Cynllun Pensiwn Athrawon (TPS) yn gynllun statudol a seiliwyd ar gyfraniadau a buddion diffiniedig. Caiff y TPS ei weithredu'n unol â Rheoliadau Pensiynau Athrawon 2010, ac o 1 Ebrill 2016, yn unol â Rheoliadau Pensiynau Athrawon 2016. Mae'r rheoliadau hyn yn berthnasol i athrawon mewn ysgolion a sefydliadau addysgol eraill, gan gynnwys academiâu, a gynhelir gan awdurdodau lleol yng Nghymru a Lloegr. Gall athrawon mewn llawer o ysgolion annibynnol ac ysgolion gwirfoddol a gynorthwyr, ac athrawon a darlithwyr mewn rhai sefydliadau addysg bellach ac addysg uwch hefyd fod yn gymwys i fod yn aelodau. Daw athrawon a darlithwyr llawn amser yn aelodau o'r cynllun yn awtomatig, ac o 1 Ionawr 2007, daw athrawon a darlithwyr rhan-amser hefyd yn aelodau o'r cynllun yn awtomatig wedi iddynt gael eu penodi neu newid eu contract. Gall athrawon a darlithwyr ddewis cael eu heithrio o'r TPS.

Cyfrif Cyllidebu a Phrisio Pensiwn Athrawon

Er bod athrawon a darlithwyr yn cael eu cyflogi gan amrywiol gyrff, caiff eu pensiwn ymddeol a buddion pensiwn eraill, fel y darparwyd yn rheoliadau Deddf Blwydd-daliadau 1972, eu talu o arian cyhoeddus a ddarperir gan y Senedd. O dan y TPS, nad yw'n cael ei gyllido, mae athrawon yn cyfrannu ar sail 'talw wrth fynd', a chaiff cyfraniadau gweithwyr eu credydu i'r Trysorlys yn unol â threfniadau a lywodraethir gan y Ddeddf uchod. Yn ôl Rheoliadau Pensiynau Athrawon 2010, rhaid cadw cofnod blynyddol, sef y Cyfrif Cyllidebu a Phrisio Pensiwn Athrawon, o dderbyniadau a gwariant (yn cynnwys cost cynnydd mewn pensiynau). O 1 Ebrill 2001, credydwyd gwir gyfradd adennill i'r Cyfrif. Mae hyn yr un peth â rhagdybio bod balans y Cyfrif yn cael ei fuddsoddi mewn buddsoddiadau tybiannol sy'n cynhyrchu'r gyfradd adennill real honno.

GRŴP LLANDRILLO MENAI NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENAF 2017 (parhad)

21 Rhwymedigaethau o ran buddion wedi'u diffinio (parhad)

Prisio'r Cynllun Pensiwn Athrawon

Cynhaliwyd yr adolygiad actiwaraid diwethaf o'r TPS ar 31 Mawrth 2012, yn unol â'r Cyfarwyddiadau ynghylch Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus (Prisiadau a Chapio Costau Cyflogwyr) 2016. Cyhoeddwyd yr adroddiad ar y prisio gan yr Adran Addysg (yr Adran) 9 Mehefin 2016. Dyma brif ganlyniadau'r prisio a'r ymgynghori a wnaed wedi'r prisio:

- pennwyd mai cyfraddau cyfraniadau'r cyflogwr fyddai 16.48% o'r cyflog pensiynadwy (yn cynnwys ardoll o 0.08% am weinyddu);
- roedd cyfanswm rhwymedigaethau'r cynllun hyd y dyddiad prisio yn £191.5 biliwn, ac roedd yr asedau tybiannol yn £176.6 biliwn, gan roi diffyg tybiannol o £14.9 biliwn mewn perthynas â diffyg gwasanaeth yn y gorffennol;
- wrth brisio yn y dyfodol, rhoddir cap o 10.9% o'r cyflog pensiynadwy ar y cyfraniadau sy'n daladwy gan gyflogwyr

Daw'r gyfradd gyfraniadau newydd ar gyfer cyflogwyr i rym fis Medi 2016.

Mae copi llawn o'r adroddiad prisio a'r dogfennau cysylltiedig ar wefan y Cynllun Pensiwn Athrawon:
<https://www.teacherspensions.co.uk/news/employers/2016/06/publication-of-the-valuation-report.aspx>

Newidiadau i'r Cynllun

Yn dilyn adroddiad Hutton fis Mawrth 2011 a'r ymgynghori ynghylch diwygio'r TPS a fu wedyn ag undebau llafur a chyrrff cynrychioliadol eraill, cyhoeddodd yr Adran Gytundeb Terfynol Arfaethedig a oedd yn amlinellu cynllun y TPS diwygiedig a fyddai'n weithredol o 1 Ebrill 2016.

Mae prif ddarpariaethau'r cynllun diwygiedig yn cynnwys: pensiwn a seiliwyd ar enillion cyfartalog gydol gyrfa; cyfradd gronnu o 1/57; ac Oedran Pensiwn Arferol sy'n cyfateb i Oed Pensiwn y Wladwriaeth, ond sy'n rhoi'r dewis i aelodau ymddeol yn gynt neu'n hwyrach na'u Hoed Pensiwn Arferol. Elfen bwysig yw y bydd buddion pensiwn a gronnyd cyn 1 Ebrill 2016 yn cael eu diogelu'n llawn.

Yn ogystal, mae'r Cytundeb Terfynol Arfaethedig yn cynnwys ymrwymiad gan y Llywodraeth na fydd newid yn yr oedran y gall rhai a oedd o fewn 10 mlynedd i gyrraedd yr oedran Pensiwn Arferol ymddeol ar 1 Ebrill 2012, ac ni fydd gostyngiad yn y pensiwn a dderbyniant pan fyddant yn ymddeol. Hefyd, bydd trefniadau pontio eraill, a fydd yn lleihau'n raddol dros gyfnod o dair blynedd, mewn grym yn achos pobl sydd o fewn tair blynedd a hanner i'r 10 mlynedd a ddiogelwyd.

Daeth rheoliadau a ddeilliodd ar y Cynllun Pensiwn Athrawon diwygiedig i rym 1 Ebrill 2016 a bydd y cynllun diwygiedig yn dechrau 1 Ebrill 2016.

Cyfanswm y costau pensiwn a dalwyd i'r TPS yn ystod y flwyddyn oedd £2,982,000 (2016: £2,949,000)

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

21 Rhwymedigaethau o ran buddion wedi'u diffinio (parhad)

FRS 102 (28)

Yn ôl y diffiniadau a nodir yn FRS 102 (28.11), mae'r TPS yn gynllun pensiwn aml-gyflogwr. Ni all y Grŵp adnabod ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol yn y cynllun.

Felly, mae'r Coleg wedi manteisio ar yr eithriad yn FRS 102 ac wedi trin ei gyfraniadau i'r cynllun fel pe bae'n gynllun cyfraniadau diffiniedig. Mae'r Coleg wedi egluro uchod y wybodaeth sydd ar gael am y cynllun a'r goblygiadau i'r Coleg o ran y cyfraddau cyfrannu a ragwelir.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS)

Mae'r LGPS yn gynllun buddion diffiniedig ac mae ei asedau'n cael eu cadw mewn cronfeydd ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr. Cyfanswm y cyfraniadau a wnaed yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2017 oedd £3,839,000 (2016 -£3,613,000) gyda'r cyflogwyr yn cyfrannu cyfanswm o £2,932,000 (2016 - £2,746,000) a'r gweithwyr yn cyfrannu cyfanswm o £907,000 (2016 -£861,000). Ar 1 Ebrill 2014, newidiodd cyfradd gyfrannu'r gweithwyr i fod yn ddiabynnol ar eu cyflog fel y dangosir isod:

Newidiadau i'r bandiau

Y Band o 1 Ebrill 2017	Y Band o 1 Ebrill 2016	Y Gyfradd Gyfrannu
Tâl Amser Cyflawn	Tâl Amser Cyflawn	
£0-£13,700	£0-£13,600	5.5%
£13,701 - £21,400	£13,601 - £21,200	5.8%
£21,401 - £34,700	£21,201 - £34,400	6.5%
£34,701 - £43,900	£34,401 - £43,500	6.8%
£43,901 - £61,300	£43,501 - £60,700	8.5%
£61,301 - £86,800	£60,701 - £86,000	9.9%
£86,801 - £101,200	£86,001 - £101,200	10.5%
£101,201 - £153,300	£101,201 - £151,800	11.4%
Mwy na £153,301	Mwy na £151,801	12.5%

Prif Dybiaethau'r Actiwari

Seiliwyd y wybodaeth ganlyniol ar brisiad actiwaraidd llawn o'r Gronfa ar 31 Mawrth 2016 a ddiweddarwyd hyd at 31 Gorffennaf 2017 gan actiwari annibynnol cymwys.

	Ar 31	Ar 31
	Gorffennaf	Gorffennaf
	2017	2016
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	2.20%	3.90%
Darpar gynnydd mewn pensiynau	2.20%	1.90%
Cyfradd ddisgowntio rhwymedigaethau'r cynllun	2.70%	2.40%
Cyfnewid pensiynau am gyfandaliadau	50%	50%

Cyfnewid

Mae'r actiwari wedi cynnwys lwfans er mwyn i rai a fydd yn ymddeol yn y dyfodol ddewis cymryd 50% o'r uchafswm arian di-dreth, hyd at derfynau'r HMRC yn achos gwasanaeth cyn Ebrill 2008 a 75% o'r uchafswm arian di-dreth yn achos gwasanaeth wedi mis Ebrill 2008.

Mae'r tybiaethau cyfredol ynghylch marwolaethau yn cynnwys lwfans digonol ar gyfer gwelliannau yn y cyfraddau marwolaeth yn y dyfodol. Tybir y bydd y rhai a fydd yn ymddeol yn 65 yn byw am y niferoedd canlynol o flynyddoedd wedi hynny:

	Ar 31	Ar 31
	Gorffennaf	Gorffennaf
	2017	2016
	blynyddoedd	blynyddoedd
<i>Yn ymddeol heddiw</i>		
Dynion	21.40	22.00
Merched	23.80	24.00
<i>Yn ymddeol mewn 20 mlynedd</i>		
Dynion	22.80	24.40
Merched	25.50	26.60

**GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)**

21 Rhwymedigaethau o ran buddion wedi'u diffinio (parhad)

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (parhad)

Dyma gyfran y Grŵp o asedau Cronfa Bensiwn Cyngor Gwynedd (amcangyfrifir bod cyfran y Grŵp yn 1.5%) a'r gyfradd adennill ddisgwyliedig:

	Gwerth Teg ar 31 Gorffennaf 2017 £'000	Gwerth Teg ar 31 Gorffennaf 2016 £'000
Cyfanswm gwerth yr asedau ar y farchnad	95,007	86,250
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun		
– wedi'u cyllido	(101,931)	(117,743)
– heb eu cyllido	(240)	(246)
Diffyg yn y cynllun	<u>(7,164)</u>	<u>(31,739)</u>

Mae'r adenillion disgwyliedig ar asedau wedi'u seilio ar yr adenillion sy'n ddisgwyliedig o fuddsoddiadau hir dymor yn achos pob dosbarth asedau ar ddechrau'r flwyddyn. Cyfrifir yr adenillion disgwyliedig gan ddefnyddio efelychiadau HRAM, wedi'u graddnodi gan ddefnyddio data'r farchnad.

Dyma'r symiau a gydnabyddir mewn perthynas â'r cynllun yn y Datganiad ynghylch Incwm Cynhwysfawr:

	2017 £'000	2016 £'000
Symiau a gynhwysir yn y costau staffio		
Costau gwasanaeth cyfredol	4709	3839
Costau gwasanaeth blaenorol	24	22
Cyfanswm	<u>4733</u>	<u>3861</u>

Symiau a gynhwysir yn yr incwm o fuddsoddiadau

Incwm llog net	2878	3,546
	<u>2878</u>	<u>3546</u>

Symiau a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall

Adenillion ar asedau'r cynllun pensiwn	(2,095)	(2,690)
Colledion profiad yn deillio o rwymedigaethau buddion wedi'u diffinio	-	(293)
Newidiadau yn y tybiaethau sy'n sail i werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	-	(310)
Y swm a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall	<u>5,516</u>	<u>4,114</u>

GRŴP LLANDRILLO MENAI
NODIADAU I GYD-FYND Â'R DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 GORFFENNAF 2017 (parhad)

21 Rhwymedigaethau o ran buddion wedi'u diffinio (parhad)

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (parhad)

Symudiad yn (rhwymedigaeth)/asedau'r buddion net diffiniedig yn ystod y flwyddyn

	2017	2016
	£'000	£'000
(Diffyg) yn y cynllun ar 1 Awst	(31,739)	(23,242)
Symudiad yn ystod y flwyddyn:		
Costau gwasanaeth cyfredol	(4,709)	(3,839)
Cyfraniadau cyflogwr	2,950	2,807
Llog net ar y (rhwymedigaeth)/ased ddiffiniedig	(807)	(878)
Enillion neu golledion actiwaraid	27,141	(6,587)
Buddion diffiniedig net (rhwymedigaeth)/ased ar 31 Gorffennaf	<u>(7,164)</u>	<u>(31,739)</u>

Cysoni Asedau a Rhwymedigaethau

	2017	2016
	£'000	£'000
Newidiadau yng ngwerth presennol rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio		
Rhwymedigaethau o ran buddion wedi'u diffinio ar ddechrau'r cyfnod	117,989	96,467
Costau gwasanaeth cyfredol	4,709	3,839
Cost llogau	2,878	3,546
Cyfraniadau gan aelodau'r Cynllun	905	876
Enillion a cholledion profiad yn deillio o rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio	(22,720)	13,886
Amcangyfrif o'r buddion a dalwyd	(1,614)	(647)
Cwtogiadau a setliadau	24	22
Rhwymedigaethau o ran buddion wedi'u diffinio ar ddiwedd y cyfnod	<u>102,171</u>	<u>117,989</u>

Cysoni Asedau

Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	86,250	73,225
Llogau ar asedau'r cynllun	2,095	2,690
Adenillion ar asedau'r cynllun	4,421	7,299
Cyfraniadau cyflogwr	2,950	2,807
Cyfraniadau gan aelodau'r Cynllun	905	876
Amcangyfrif o'r buddion a dalwyd	(1,614)	(647)
Asedau ar ddiwedd y cyfnod	<u>95,007</u>	<u>86,250</u>

Amcangyfrifir mai £3,020,000 fydd gwerth cyfraniadau'r cyflogwr am y flwyddyn a ddaw i ben 31 Gorffennaf 2018. Gwerth presennol rhwymedigaethau heb eu hariannu yw £240,000 (2016 - £246,000).